

veto

nummer 14

5 januari 1998

jaargang 24 - 1997-1998

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Jan Delvaux schrijft het verhaal van de Belgische popmuziek

p. 4

Boerenbond tegen wetenschapspark

p. 5

Blanpain klaagt mensenhandel in de sport aan

p. 6

Verbetering van het bestaande stelsel in zicht

Vlaams Parlement keurt resolutie studietoelagen goed

De subcommissie 'studietoelagen' van de onderwijscommissie van het Vlaams Parlement heeft begin december na besprekingen een resolutie opgesteld om het stelsel van studietoelagen te verbeteren. Op donderdag 18 december 1997 werd die resolutie door de plenaire vergadering van het parlement unaniem goedgekeurd. De bedoeling van de resolutie is het studie financieringssysteem aan te passen aan actuele behoeftes zodat jongeren niet om financiële redenen uit de boot van het onderwijs zouden vallen. Ondermeer een herberekening van de studiekosten, een automatische indexering van de beurzen en het optrekken van de inkomensgrenzen van de rechthebbers worden op korte termijn in het vooruitzicht gesteld. De goedkeuring is dan ook een belangrijke eerste stap in de herziening van het huidige stelsel dat op verschillende punten tekort blijkt te schieten.

De oprichting van de subcommissie — waarin één vertegenwoordiger van elke fractie zetelt — volgde op de hoorzitting over studietoelagen die in oktober 1996 werd gehouden. Na een jaar zijn de werkzaamheden (voorlopig) afgerond met een resolutie die rekening houdt met het eisenpakket van de studentenbeweging, de sociale diensten van universiteiten en hogescholen, de vakbonden en de Bond van Grote en Jonge Gezinnen. Een resolutie is weliswaar maar een soort van opdrachtsverklaring en heeft dus niet de bindende kracht van een decreet. De unanieme goedkeuring legt evenwel een bijzonder grote druk op de Vlaamse regering en op de minister van Onderwijs om eindelijk werk te maken van de noodzakelijke verbetering van het stelsel van studietoelagen.

Behoeftes

Uitlenopende vaststellingen hebben de verschillende organisaties en de parlementsleden ertoe aangezet om het systeem van studiebeurzen te verbeteren. Zo is het aantal beursgerechtigde studenten en het totaal bedrag voor de studiebeurzen de laatste jaren sterk gedaald. Sinds 1989 daalde het aantal beursstudenten aan de universiteiten van twee-entwintig naar vijf-

Ook 1997 behoort tot één van de vijf warmste jaren sinds de metingen. Schaatsen in de winter wordt onmogelijk, de aarde warmt op! El Niño zorgt komend jaar voor stormen, overstromingen en orkanen, je merkt het al een beetje. En toch wordt 1998 een fantastisch jaar. Het beste, vanwege de hele Veto-ploeg.
(foto Joost Helsen)

tien procent en aan de hogescholen van vijftig naar vijftig procent. Daarbij komt nog dat het bedrag dat voor studiebeurzen begroot werd in die periode met een slordige vierhonderdvijftig miljoen gedaald is. De gemiddelde beursbedragen bleven ongeveer konstant maar gezien de stijging van de studiekosten komt dat in de praktijk neer op een daling. Tijdens het parlementair debat werd dat dan ook voorgesteld als een inkrimping van het stelsel van studietoelagen. Studeren wordt echter voor vele modale gezinnen ervaren als een zware financiële last. Voor de meest kwetsbare groepen uit de samenleving wordt studeren mee daarom een loodzware hindernis.

In de resolutie wordt een onderscheid gemaakt tussen maatregelen die op korte en op langere termijn moeten gerealiseerd worden. Een systematisch onderzoek naar de studiekosten, de automatische indexe-

ring van de studiebeurzen en het optrekken van de inkomensgrenzen die bepalen of een jongere recht heeft op een beurs behoren tot het pakket van maatregelen die op korte termijn de aandacht verdienen. Deze maatregelen zijn essentieel om het bedrag van de studiebeurzen aan te passen aan de stijging van de levensduur en de studiekosten van de laatste tien jaar en om de toegang tot de studiebeurzen te verbreden naar bijvoorbeeld sommige gezinnen met een laag gemiddeld inkomen. Ook moet er een "progressieve toename van het bedrag van de studiebeurzen onder de minimum-inkomensgrens worden ingevoerd". Dat betekent dat tussen de maximumbeurzen en de supermaximumbeurzen van honderdvijftig procent er een progressieve toename moet komen en geen bruuske sprong meer. Daarnaast moet werk gemaakt worden van een ruimere toepassing van het systeem van

'vermoedelijke inkomens'. Daarbij worden de meest recente inkomens in rekening gebracht voor het al dan niet toekennen van een beurs. In geval van een faillissement of plotse werkloosheid bijvoorbeeld maakt dat systeem het mogelijk om toch een beurs te krijgen. Terwijl men op dit moment rekening houdt met het belastbaar inkomen van twee jaar voordien. In de resolutie wordt voorgesteld om het nieuwe systeem nu ook toe te passen op het vrijwillig verminderen van de arbeidsprestaties met verlies van loon. Aangezien het verminderen van de arbeidsprestaties in het kader van arbeidsherverdeling in sommige gevallen door de Vlaamse regering zelf wordt voorgesteld is dat een niet meer dan logisch voorstel.

Vakman

Eveneens op korte termijn moeten studiebeurzen voor jongeren in het onderwijs van sociale promotie mogelijk zijn en moet er een bodem-kadastraal inkomen (KI) ingevoerd worden om te vermijden dat jongeren ten onrechte uitgesloten zouden worden omdat ze een laag gezinsinkomen

vervolg op p. 3

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.be

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redakteur behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Godsdienst

Graag had ik gereageerd op de lezersbrief van Johan Van den Broek, in Veto 11. De grootste fout die de heer Van den Broek maakt is wel die in verband met de naam van onze richting. Als hij zich beter geïnformeerd had, zou hij niet tot de onzinnige vaststelling gekomen zijn dat wij zouden denken dat "onze geloofstandpunten geen geloofstandpunten zijn, maar wetenschappelijke". Dat zou, als ik het goed begrijp, inhouden dat wij bij hoog en laag beweren dat Adam de eerste man was en dat Darwin een grote sukkel geweest is. Of dat wij slaafs alles doen wat de paus ons voorzeft (zonder ons eigen geweten te volgen). Dit

buitenbaan

Dit jaar niet in Veto:

Het jaaroverzicht van 1998.

Binnenland: Premier Dehaene trekt uit de opiniepeilingen de foute conclusie dat hij op het toppunt van zijn roem staat en laat zijn regering vallen. Er komen vervroegde verkiezingen. Herman Van Rompuy pakt uit met een wonderlijke verschijning van Moeder Theresa. Probleem is wel dat hij Haar Albanese gebrabbel niet kon verstaan in zijn slaap. Paul Marchal pakt het beter aan. Hij beweert dat Diana aan hem verscheen en dat zij sprak tot hem met de woorden: "Het is met Marchal / Dat de politiek tot op het bot gaan zal!" Niet iedereen heeft daar oren naar, enkel een absolute meerderheid. Maar hoe kan een eenmanspartij een regering samenstellen? De partij wordt dus vernield. Tobbäck probeert over te lopen. Hij belt eens aan om acht uur 's morgens maar Marchal klopt hem op staande voet buiten met zijn paraplu: "Een partijvoorzitter zo vroeg wakken, het is ongehoord!" Enkel mensen van buiten de politiek kunnen toetreden. De meest in het oog springende namen zijn die van het nieuwe mediakoppel Willy Ø Helmut, die onder hun bedjes niet alleen tafel en bed, maar ook binnenlandse zaken en justitie verdelan. De oppositie trekt onder de bezielende leiding van Bert Anckaers op bivak naar Neerpeel.

Buitenland: De topconferentie in Evere over de uitbreiding van de Navo wordt geen sukses. Uitgetreden premier Dehaene — zoals geweten een groot liefhebber van INXS en Club Brugge (uitgeschakeld in de voorronde van de Champions League tegen de Oekraïense kampioen FC Antwerp) — probeert zich op te hangen aan de leiband van Buddy, de hond van Clinton. De zelfmoordpoging mislukt omdat de halsband afknakt, maar het hondje loopt weg. President Clinton, die zich even had teruggetrokken met zijn sekretaresse, kan enkel lidzaam toezien hoe Buddy onder een satellietwagen van VTM terecht komt. De Amerikaanse natie is ontroostbaar. Zelfs een staatsbegrafenis (Blair: "It was the people's dog, the dog of hearts") helpt het land niet uit zijn depressie. Saddam maakt van de gelegenheid gebruik om de VSA via Alaska binnen te vallen en het land stormenderhand te veroveren. Aan de Golf van Mexico botst hij evenwel op de Iraanse ayatolla, die vanuit het zuiden niet hetzelfde van plan was. Voor 1999 kondigt zich dan ook een nieuwe golfloorlog aan...

is niet zo.

Wij houden ons op een wetenschappelijke manier bezig met het verschijnsel godsdienst, wat dat allemaal inhoudt zou ons ter ver brengen (ik raad u aan om studieprogramma te lezen). Ik kan wel zeggen dat het dogmatische aspect niet het grootste deel uitmaakt. Pluralisme is zelfs in onze sektor geen loze term, want wij behandelen alle wereldgodsdiensten en in Antwerpen bestaat de richting vergelijkende godsdienstwetenschappen, die alle godsdiensten evenwaardig en neutraal benadert. In Nederland betekent de term godsdienstwetenschappen zelfs dat men niet vertrekt vanuit een bepaalde godsdienst (wat bij ons wel

het geval is).

De heer van den Broek doet zichzelf voorkomen als een filosofisch en kritisch man, toch zijn er enkele elementen die erop wijzen dat hij nu net onjuist en onkritisch handelt. Hij zegt dat men moet ophouden met zijn gelijk proberen te halen door te zwaaien met cijfers en haalt daarna zelf prompt cijfers boven van hoeveel katolieken er nog zouden zijn op de KU Leuven om dan te besluiten dat de K maar moet verdwijnen (als hij voor katolieke staat). En als klap op de vuurpijl zegt hij dan nog dat de enquête katoliek gezind is, omdat hij zich niet kan indenken dat er nog onnozeelaars zijn die zichzelf katoliek noemen. Ik zal om u het tegendeel te bewijzen een enquête voorleggen uit Humo van 1 juni 1995. Hier noemt 36% van de ondervraagden zichzelf katoliek (dit zijn wel niet allemaal jongeren).

Ik hoop dat ik met deze lezersbrief een klein beetje de vooroordelen die heersen over het katolieke geloof heb kunnen wegemen. Ik kan slechts met klem vragen aan allen die dit lezen: geloof niet alles wat je leest in de vooringenomen pers. Als je eens zou praten met oprechte kristenen, dan zou je zien dat het best wel de moeite waard is om te geloven.

Dennis Jacques,
1ste kandidatuur
godsdienstwetenschappen

Ekstreemlinks (1)

Peter Lievens getuigt wel van een ondemokratische houding als hij in Veto 13 beweert dat linkse meningen beter niet gepubliceerd worden. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat mijn grootste kritiek op het vroegere Oostblok nu net het gebrek aan democratie was. Dat het kapitalisme successen kan boeken — alans voor een kleine minderheid — onder dictaturen bewijzen landen als Indonesië, Zuid-Korea en Chili in de jaren tachtig; doch een kommunistisch systeem zonder democratie is "theoretisch niet leefbaar", zoals ook benadrukt werd door kommunistische leiders als Marx, Lenin, Rosa Luxemburg, Trotski of Che Guevara, en zoals op een negatieve manier bewezen werd in het vroegere Oostblok.

Wat mijn lezersbrief aangaande de Vrije Tribune van Cedric Ryngaert betreft (Veto 12), "weeps ik nogmaals te benadrukken dat ik respect en zelfs bewondering heb voor alle mensen die zich sociaal engageren. Maar dat betekent niet dat men geen kritiek mag hebben op sommige van hun denkbeelden. Inderdaad klaagt Ryngaert terecht aan dat een bepaalde onderneming de kansarmen misbruikt om zelf nog meer winst te maken. Maar als hij dan op het

vervolg op p. 10

vrije tribune

Ekstreemlinks en ekstreemrechts

De laatste maanden is het bon ton om intellectuele bijdragen te leveren over onderwerpen zoals ekstreemlinks, ekstreemrechts en vooral de zogenaamde gelijknissen daartussen. Sta ons toe daar toch enige kanttekeningen bij te maken.

Ten eerste is het, vanuit semantisch oogpunt, simplistisch om het woord 'ekstreem' te hanteren, zonder er eerst een korrekte definitie aan te geven. Mensen afschilderen als ekstreemist is een populaire techniek om op een goedkope manier negatieve gevoelens op te roepen. Wat bedoelt men immers met 'ekstreem'? Als je spreekt over 'links' en 'rechts' moet je uiteraard ergens het 'centrum' leggen. In deze samenleving wordt dat centrum bepaald door de algemeen aanvaarde laatkapitalistische ideologie. De hoogindustriele, neoliberale samenleving — die nu haar greep op het bestaan gemonopoliseerd heeft na het deficit van 'het communisme' — is bijzonder eendimensionaal geworden. Deze samenleving heeft, door het verbeteren van de materiële levensvoorwaarden voor een redelijk groot gedeelte van de duale westerse samenleving, de mensen tevreden gemaakt met hun eigen lot, zodat zij zich identificeren met deze samenleving alsof dit bijna 'de best mogelijke' zou zijn. Alles in deze maatschappij, en in het bijzonder haar politieke activiteiten, is er dan ook op gericht om iedere vorm van protest of wezenlijke kritiek te onderdrukken of zo te reputeren (bijvoorbeeld de Witte Mars), zodat een volledige neutralisatie kan worden bereikt. Al wat niet door het bestel gerecupereerd kan worden is 'ekstreem'.

Door de relatieve welvaart zijn grote delen van de arbeidersklasse conservatief geworden, waardoor de historische motor voor radicale progressieve veranderingen sterk verzwakt is. Inderdaad, deze prestatiegerichte consumptiemaatschappij heeft een nieuwe tipe mens gecreëerd, dewelke zijn vervreemding zodanig aanvaardt dat hij "euforisch in het ongeluk" is geworden. Hij is zodanig vervreemd dat hij nog onmogelijk zijn omgeving kritisch kan beoordelen. Integendeel, hij is bereid om zelf actief mee te werken aan zijn eigen onderdrukking, verslaafd aan goedkope bevrediging. De tolerantie/vrijheid laat deze eendimensionale mens nog slechts genieten van gelijkgeschakelde commerciële vrijetijdsactiviteiten. De schijnbare tolerantie ten opzichte van echt kritische uitingen rond topics die niet 'fashionable' zijn, is ondertussen openlijk repressief geworden.

Het is vanuit dat eendimensionale denkpatroon dat men probeert om politieke groeperingen in kaart te brengen. Zo spreekt men van ekstreemlinks (stalinisten, trotskisten, anarchisten,...), centrumlinks (groenen en sociaaldemokraten), centrumrechts (liberalen en kristendemokraten) en

ekstreemrechts (republikeinen à la Gingrich, ultraconservatieven, (neo)fascisten). Op die manier spreekt men dus over het centrum als over die partijen die de huidige samenleving niet wezenlijk in vraag stellen. Het is niet omdat de meeste mensen geloven dat dat systeem zo korrekt is, dat dat ook werkelijk de realiteit voorstelt. Kritische denkers zoals Fukuyama zijn ervan overtuigd dat dat mediakapitalisme het einde is van de antropologische evolutie. Anderen beseffen zeer goed dat er nog vele mankementen bestaan, maar beweren — niet volledig ongefundeerd trouwens — dat het sociaal gekorrigeerde kapitalistische systeem tot op heden het 'minst slechte' is gebleken.

Stel nu echter dat men in ditzelfde eendimensionale denkpatroon het stalinistische model als centrum zou voorstellen, wie zou er dan de ekstreemist worden? De trotskist, de anarchist, de kristendemokraat inderdaad. Zulke voorstellingswijzen zijn totaal ontoereikend. Als we dan toch absoluut vanuit deze realiteit een eerlijker beeld willen schetsen van politieke ideologieën, waarom gebruiken we dan bijvoorbeeld niet een driedimensionale voorstelling met assen als economische gelijkheid, politieke vrijheid en een cultureel-ecologische factor? De economische factor wordt bepaald door de productiewijze: van een centrale planeconomie tot een volledig vrije markteconomie. De politieke factor wordt dan bepaald door de mate waarin er echt sprake kan zijn van pluralisme: als de totale politieke vrijheid werkelijk iets inhoudt, dan moet het zijn dat iedereen het recht heeft om te zeggen waar hij voor staat. De ecologisch-culturele parameter zou dan aangeven in welke mate men harmonieus kan samenleven met zichzelf, de anderen en de natuur. Op die manier zal men snel de burgerlijke 'alle-ekstreemlinks-om-één-hoopje'-strategie ontmaskeren. Het massale verschil tussen anarchisten/trotskisten enerzijds en stalinisten anderzijds wordt zo snel duidelijk. Daar waar stalinisten slechts geïnteresseerd zijn in (op zich natuurlijk niet onbelangrijk) economische gelijkheid, zullen anarchisten/trotskisten tegelijkertijd evenveel belang hechten aan de cultureel-ecologische aspecten en aan politieke vrijheid (want economische vrijheid houdt onzes inziens rechtstreeks politieke vrijheid in). Het fascistisch model scoort in dit model wel bijzonder slecht: de totalitaire eendimensionale samenleving waarin geen enkele ruimte bestaat voor vrijheid, zelfs niet voor enige vorm van formele vrijheid, en waar de nadruk gelegd wordt op antisociale, racistische en algemeen-repressieve maatregelen.

Natuurlijk is deze voorstellingswijze nog niet ideaal, ze gaat nog steeds uit van klassieke modellen die ongetwijfeld op bepaalde gebieden totaal voorbijgestreefd zijn. Eigenlijk zou men nog een

vierde (en een vijfde) als moeten toevoegen aan het hoger voorgestelde model. Die vierde dimensie kan bepaald worden door de verhouding van de individuele mens tot een zekere groep. Die groepsentiteit kan zijn: het ik, het gezin, het dorp, het land, het ras, de wereld,... De invloed van één of andere volksidentiteit is in het verleden door de linkerzijde gedeeltelijk onderschat. Nationalisme kan zowel 'kleinburgerlijk links' (progressief ecologisch) als 'rechts' (leidend tot racisme en apartheid) ingevuld worden. Met dit vierdimensionaal beeld kan men de aanwezigheid van partijen als de VU, Herri Batasuna of Sinn Féin op het politieke toneel al beter verklaren. Ten slotte is er misschien zelfs een vijfde factor waar men rekening mee moet houden: de relatie van het individu tot geloof (van ateïsme over bevrijdingsetologie tot fundamentalisme). Alzo kan men misschien begrijpen wat er momenteel in Algerije gebeurt.

Dat alles wijst op de complexiteit van de huidige samenleving. Wil men een nieuw concept vinden om de huidige problemen op te lossen, dan moet men wel rekening houden met al die factoren. Daarom ijveren wij voor een herziening van het marxisme. Het klassieke marxisme moet geaktualiseerd worden aan de veranderende wereld. Men moet de dialoog durven aangaan met nieuwe denkwijzen zoals de ecologische stromingen, sociaal-feministische tendenzen en bepaalde marxistisch-anarchistische tendenzen die nu zelfs binnen een postmodernistische visie hun opmars vinden. Daarbij gaan we ervan uit dat we het postmodernisme niet als een totale breuk met het modernisme zien, maar eerder als een uitloper ervan, naar de opvatting van Jameson die met Ernest Mandel's marktkapitalisme, het realisme, met het monopoliekapitalisme, het modernisme, en met het multinationala kapitalisme het postmodernisme laat overeenstemmen. Wij zijn ervan overtuigd dat uit de nieuwste sociale stromingen een prachtig model kan gedistilleerd worden dat een werkelijk concreet alternatief vormt voor het neoliberale model. Het huidige alleenrecht van de neoliberale denkers (of sociaal-liberale als Blair) op de politieke democratie moet doorbroken worden, vooraleer de mensheid in de barbaerij gestort wordt. We geeft hen immers het recht om te denken dat zij de waarheid in pacht zouden hebben? Is het utopisch om te eisen dat de massale hoeveelheid aan technologie op een nuttige wijze zou aangewend worden, in functie van de echte noden van alle mensen en niet slechts in functie van een selecte clubje. De mensheid moet vooruit gaan.

Peter Tom Jones,
assistent toegepaste wetenschappen,

VVS wil volwaardig tweede cyclusdiploma

Ide Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) stelde in het begin van de kerstvakantie haar standpunt voor ten aanzien van het optimalisatieplan voor de Vlaamse universiteiten van erektor Dilemans. Onderwijsminister Van den Bossche (SP) gaf Dilemans opdracht een voorstel uit werken om het aanbod van de universiteiten te optimaliseren. Het eerste voortgangsrapport wordt eind deze maand verwacht. Het duurde dus langer dan drie maanden eer er een overkoepelend standpunt onder de noemer VVS kon naar buiten gebracht worden over het eerste rapport. Eerder staken studentenvertegenwoordigers van verschillende Vlaamse universiteiten wel al de koppen bij elkaar om tot een reactie te komen (zie Veto 6, jrg. 24, p.1). Het VVS-standpunt stemt in grote mate overeen met die eerste reactie van ondermeer de Leuvense studenten op het 'plan Dilemans'.

De kritieken op het plan situeren zich op drie vlakken: op onderwijsvlak, op sociaal en op ideologisch vlak. Op onderwijsvlak werd vooral gepleit voor een ander soort onderwijs, waar Dilemans enkele aanzetten toe geeft. Het huidige onderwijsproces plaatst de student niet centraal genoeg en bovendien zijn de examens te vaak zuiver op reproductie gericht. Enkele studenten met Erasmuservaring getuigden op de VVS-perskonferentie over andere opvattingen over onderwijs in Europa. Hun verhalen toonden aan dat het eenrichtingsverkeer prof-student niet overal in Europa gangbaar is.

Hilde Lauwers, studentenvertegenwoordiger en studente landbouwwetenschappen aan de RUG vond dat er in Cordoba misschien wel minder volledigheid nagestreefd werd in de cursussen, maar dat

"wat er gestudeerd werd, wel gerelateerd was aan levenschte konteksten, waar bovendien ook discussieruimte over was. De lessen waren er echt interactief". Stephan Neetens, studentenvertegenwoordiger en student oude geschiedenis van de KU Leuven heeft een jaar in Bologna gestudeerd: "Het onderwijs in Italië bevatte wel nog veel ex cathedra-les, maar het studeerproces was veel meer op de individuele student gericht. Deze moest de stof veel meer zelf verwerken. Het probleem in Italië was wel dat de begeleiding wat achterop hinkte." De VVS pleitte dan ook dat de besparingen door de optimalisatie aangewend worden voor een betere begeleiding van de student. Meer onderwijskundig personeel lijkt dan aanwezig. Verder waarschuwde de VVS voor de gevaren van een marktgerelateerd onderwijssysteem: "Het zou gevaarlijk zijn als het studie-aanbod de evolutie van de markt volgt; studeren heeft ook andere finaliteiten dan de economische".

Trein

Erektor Dilemans rept in zijn plan niet over de sociale implicaties van zijn voorstellen "omdat dat niet tot mijn opdracht behoorde", zei hij in een hoorzitting voor de onderwijscommissie van het Vlaams parlement. De studenten zullen minder keuzevrijheid hebben over de plaats van studeren. De VVS verzet zich daar niet tegen, maar meent dat dit een reële meerkost kan betekenen: "Het is immers mogelijk dat iemand die vroeger kon pendelen naar een universiteit dit nu niet meer kan, omdat de opleiding aan een andere wordt gegeven. Dat brengt niet alleen de kosten van een kot met zich mee, maar ook mogelijk een aantal psychosociale problemen", aldus Dries Lesage, woordvoerder van de VVS. Dilemans stelde in het Vlaams parlement ook voor dat het mogelijk moet

Hervorming studiebeurzenstelsel noodzakelijk

(foto Maarten Timmermans)

kunnen zijn dat "de student in de licentie-jaren bijvoorbeeld in Brussel studeert, maar 's maandags bijvoorbeeld in Gent les moet volgen". In dat geval meent de VVS dat het openbaar vervoer voor studenten gratis moet zijn.

Curriculum

Dilemans stelde ook voor om een derde eenjarige cyclus toe te voegen aan het curriculum. De studenten vrezen dat die studenten die vierjarige opleidingen volgden zonder de derde cyclus, minder werkkanalen zullen hebben. Een studie-duurverlenging dringt zich dan op. De VVS vraagt dan ook garanties dat het gewone tweede cyclusdiploma volwaardig blijft.

Het Leuvense standpunt over ideologie werd overgenomen door de VVS. Het stelt kwaliteitsoverwegingen onduidelijk boven ideologische overwegingen. "Als de ideologische muren een goede optimalisatie van het universitair aanbod in de weg staat, moeten die muren maar gesloopt worden", luidde het op de VVS-perskonferentie.

Ranking

In januari komt er een tweede voortgangsrapport over de optimalisatie van het universitair onderwijs. Wellicht wordt er verder ingegaan op de derde cyclus, de erasmusopleidingen en de manieren waarop de kwaliteit aan de universiteiten kan gemeen worden. In het Vlaams parlement pleitte Dilemans voor een rankingstelsel op basis van de externe visitatierapporten. Ook rektor Oosterlinck van onze universiteit ziet dat wel zitten "maar dan moet men naast onderwijs ook onderzoek en andere parameters mee geëvalueerd worden. Dat gebeurt nog niet bij de huidige visitaties van opleidingen" aldus onze rektor.

De Vlaamse studentenbeweging reageerde dus rijklijk laat op het eerste voortgangsrapport. De studentenvertegenwoordigers wijten dit aan de laattijdige toetreding van de Gentse universiteitstudenten tot de VVS. Pas in december werden zij weer lid, na enkele jaren niet actief geweest te zijn in de overkoepelende studentenbeweging. Ook de houding van de VUB zorgde voor wat vertraging bij de ontwikkeling van het VVS-standpunt. Aanvankelijk gingen ze akkoord met de andere studenten, maar nu verzetten ze zich tegen het plan Dilemans "omdat dit de doodsteek betekent voor de VUB", aldus Klaar Franssen van het Brussels Studenten Genootschap. "Er zullen immers heel wat richtingen verdwijnen aan onze universiteit".

De studentenbeweging heeft het reeds jaren moeilijk om door te wegen op het besluitvormingsproces. De laattijdige en verdeelde reactie op het eerste voortgangsrapport zal daar zeker geen verbetering in brengen. Herkansingen later deze maand.

Ludwig Deweghe

Studiebeurs

vervolg van p. 1

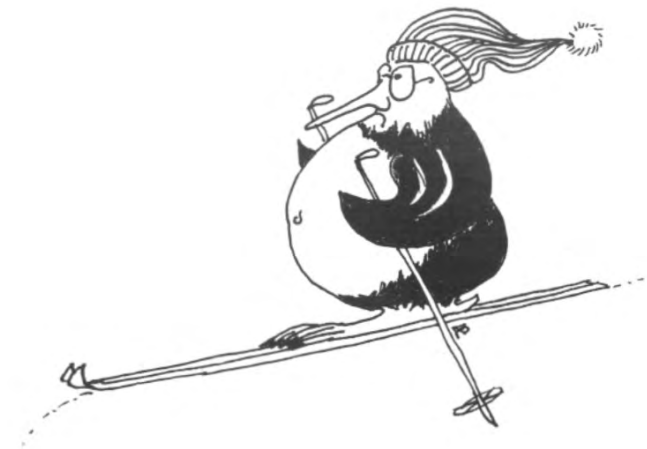
maar een hoog KI (fiktieve huurinkomen van een woning) hebben. Voorts moeten er maatregelen genomen worden die de informatiedoorstroming en de rechtzekerheid van de kandidaat beursstudenten verbeteren door bijvoorbeeld het contact tussen de verschillende overheidsinstellingen te optimaliseren en het reglement meer verstaanbaar te maken.

Op langere termijn moet er een regeling uitgewerkt worden in het voordeel van deeltijdse studenten die bezig zijn met hun eerste diploma. Beursgerechtigde studenten die een jaar moeten bissen zouden tijdens hun studieduur eenmaal recht hebben op een beurs tijdens een bisjaar. Ook moet het studietoelagenstelsel opengesteld worden voor samenwonende studenten en moet het stelsel ten voordele van de zelfstandige studenten verbeterd worden. Op dit moment hebben zij recht op een beurs nadat ze gedurende achttien maanden in de voorbije drie jaar een vast inkomen hebben gehad.

De parlementsleden hebben dus geen dekreet opgesteld maar hebben de algemene lijnen uitgetekend aan de hand waarvan dekretaal werk zou moeten gebeuren. Dat vragen zij in hun resolutie dan ook uitdrukkelijk aan de Vlaamse regering. Voor de verschillende organisaties die ijveren voor een verbetering van het stelsel van studiebeurzen zal het er op aankomen om de druk op de regering en de minister van Onderwijs hoog te houden.

Dat de Vlaamse Regering het stelsel van studietoelagen moet verbeteren, is een noodzaak. Het gaat immers om de toekomst en de kansen van de huidige en de komende studenten. De democratisering van het onderwijs, waar de studiebeurzen één van de middelen toe zijn, betekent niet dat zoveel mogelijk jongeren een universitair of hoger onderwijs diploma moeten verwerven. Een vakman is immers evenveel waard en noodzakelijk als een hooggeschoolde natuurkundige. Waar het om gaat is dat het onderwijs werkelijk open staat voor jongeren uit alle lagen van de bevolking. Dat betekent dat jongeren in staat moeten zijn, dus ook de middelen moeten hebben, om zelf te kiezen voor de opleiding die het best bij hen past. Financiële overwegingen mogen niet meer meespelen in deze zelfstandige keuze. Om die gelijkheid van kansen, een algemeen aanvaard principe in onze samenleving, te waarborgen is de Vlaamse overheid zich zelf verplicht om het studietoelagenstelsel te verbeteren.

Olivier Remy

In het slagspoor van Pegasos

In een bewogen loopbaan als professor aan de Leuvense rechtsfaculteit, nam Steven De Batselier op vrijdag 19 december afscheid van de Alma Mater. Naast de gebruikelijke toespraken van zijn kollega's hoogeraren, passeerden ook verschillende persoonlijke vrienden de revu. Het Maria-Theresiacollege was dan ook goed gevuld: academici van allerlei graden, (oud-)studenten, vrienden, aanhangers, kunstenaars en oud-onderzoeksubjekten. Voaraan stond een groot schilderij. De afbeelding toonde 'de transseksuele mens', een rode draad doorheen de academische loopbaan van één van de meest spraakmakende profsen uit de recente Leuvense universiteitsgeschiedenis.

De samenwerking tussen De Batselier en zijn collega's verliep niet altijd probleemloos. Dat had zeker te maken met zijn eigen manier van werken en lesgeven. Die bestond er ondermeer uit dat hij verschillende mensen met een afwijkend gedrag (moordenaars, transseksuelen, pedofielen) in levende lijd getuigenis liet afleggen in de aula. Twee jaar geleden nog bracht die aanpak hem in aanvaring met de rektor en de politie. Het was zeker niet de eerste keer dat de prof in opspraak kwam. Begin jaren tachtig moest de studentenbeweging zich zelfs achter hem scharen om 'Passage 144', een alternatief therapeutisch centrum onder zijn leiding, te redden. In de 'Passage' werd op kleine schaal geëksperimenteerd met een alternatieve psychiatrie, in feite antipsychiatrie, waarin een geestesstoornis niet meteen als een ziekte wordt gekarakteriseerd,

maar wel als een reactie op een overspannen sociale omgeving. De methode van De Batselier was een doorn in het oog van de gevestigde academische overheid, die de prof voor de keuze stelde tussen zijn loopbaan en zijn therapeutische gemeenschap. Toen een gerechtelijk onderzoek naar vermeend druggebruik en seksueel misbruik in de Passage evenwel niets opleverde zag het rektorat zich gedwongen haar diktaat in te trekken, mee onder druk van de studenten. Maar tussen De Batselier en De Hallen zou het nooit meer goed komen.

Aldelingsvoorzitter Johan Goethals vond de emeritaatsviering echter vooral een gelegenheid om de goede herinneringen te benadrukken. Dat deden ook zijn assistenten: Anja Opdebeeck bijvoorbeeld vertelde hoe ze als onderzoekstudent bij hem terecht kwam en onmiddellijk al de organisatie van een kongres kreeg toevertrouwd. Al lachend zei ze dat ook Steven tot haar problemen behoorde. Als goed mens liet hij immers liever armere mensen gratis binnen dan aan het budget te denken, wat hij dan echter aan haar overliet. Verder betreurde de beslissing van de permanente onderwijscommissie om de fenomenologisch-methodische vakken uit het programma te schrappen. In die methode laat men de bevindingen voor zich spreken, met weglating van elke interpretatie. Belangrijk daarbij is het persoonlijk beleven — de fenomenologische *Darstellung* — zoals die terug te vinden is in elk verhaal dat bijvoorbeeld een transseksueel vanuit zijn eigen ervaringen mededeelt.

Gender

Uiteindelijk kwam de meester zelf aan het woord. Hij beloofde dat het niet te lang

zou duren omdat er nog een receptie te wachten stond. Menig student wist wat de kersverse doctor emeritus daarmee voor ogen had. De Batselier voorzag zich destijds ook tijdens de lesperzoden immers graag van wat edel gerstenat. Niettemin kreeg De Batselier het toch erg kwaad om zijn eigen belofte waar te maken. Vol entoesiasme nam hij ruim de tijd voor zijn afscheidscollege over de scheiding erfelijkheid-milieu. Volgens De Batselier is de opsplitsing erfelijkheid-milieu een wetenschappelijk artefact binnen de humane wetenschappen. Ieder individu is het resultaat van datgene wat hij via de genen van zijn ouders heeft meegekregen (erfelijkheid) en datgene wat hij na de geboorte, en vooral als kind, heeft ervaren, bijvoorbeeld door de opvoeding (milieu). Die theoretische opsplitsing heeft tot twee soorten menswetenschappen geleid: aan de ene kant de biologie, endocrinologie en genetica en aan de andere kant de psychiatrie, de psychopathologie en de psychoanalyse. De benadering van transseksualiteit diende als eksempelaris voorbeeld van dat problematische dualisme. Centraal daarin staat de prenatale fase. Dat is de periode tussen het samenkomen van ei en zaadcel — de conceptie — en de geboorte. Volgens professor Maarten Peerbolte is het prenataal ervaren en beleven van de mens-in-wording belangrijk voor de latere persoonlijkheidsvorming. Tussen transseksualiteit en tweelingzwangerschap blijkt daarbij een significante relatie te bestaan. De Batselier konkludeerde: "Zou de veronderstelling dan zo vreemd zijn, dat wanneer een twee-eiige tweeling op stapel stond, één van de twee voorgeboortelijk teloorloping, en de andere tweelingshelft zich geïdentificeerd heeft, dat daar de kern ligt van wat genderidentiteit wordt genoemd?"

Naast een verkeerd lichaam bezit de transseksuele mens nog een ander probleem: onze maatschappij ontzegt haar/hem het recht om te zijn wie hij/zij is. Zij verliezen dikwijls hun werk of worden anderszins sociaal geïsoleerd. Daarbij komt nog dat men juridisch gezien moeilijk van geslacht kan veranderen. Zij/bij behoudt officieel zijn oorspronkelijke naam (van het andere geslacht). Ook wordt het veranderen van sekse vaak als een rechtvaardighedsgrond tot echtscheiden gezien. De transseksuele mens vraagt aan de wetenschap dus zowel een ander lichaam als een ander juridisch statuut. Het wetenschappelijk antwoord is volgens De Batselier echter onduidelijk. In de positief-wetenschappelijke terminologie zou men het voorlopig negatief noemen. Het optimisme achter het woord voorlopig is echter niet gerechtvaardigd. De Batselier geeft er als fenomenoloog de voorkeur aan de bevindingen voor zich te laten spreken. Een poging om de resultaten uit biologische en psychologische onderzoek aan elkaar te solderen wordt echter geblokkeerd door het theoretisch onderscheid erfelijkheid-milieu, met als breekpunt de geboorte. De prenatale fase laat zich in deze tweedeling moeilijk inpassen.

Negatief

De Batselier vergeleek zich graag met het mitologische paard Pegasos, "de boodschapper tussen goden en mensen". Of al zijn studenten van de afgelopen jaren zijn colleges zo ervaren hebben, valt echter te betwijfelen. 'Den Bats', zoals Steven door hen werd genoemd, kiest altijd voor de inhoud, maar vergeet dat de manier waarop men dit aanbrengt (de vorm) hiermee onlosmakelijk verbonden is. Vaak waren zijn betogen op het randje van het onbegrijpelijk. De studenten zullen zich professor De Batselier desondanks vooral herinneren als iemand die altijd het goede in de mens zag, of met zijn eigen woorden: "ik ben een slecht mens met een goed hart."

Herman Pauwels

Jan Delvaux schrijft een boek (en hij doet dat goed)

Het verhaal van de Belgische Pop

Ist u dat op het einde van de jaren zestig The Pebbles is zo na door de Beatles kontraktueel werden vastgelegd? En wist u dat Rocco Granata de ontdekker is van Sarah Bettens van Keen's Choice? Waarschijnlijk niet. Geen nood, er is nog tijd om u te voorzien van 'Big in Belgium - Het Verhaal van de Belgische Pop', een ideaal laattijdig nieuwjaarsgeschenk voor de chauvinistische popliefhebber. Knackjournalist en samensteller/reporter van radioprogramma Bassta! (Studio Brussel) Jan Delvaux beschrijft in dit tijdsdocument de geschiedenis van onze popmuziek door middel van twaalf essays over hoe Belgische groepjes er wel en vooral net niet in slaagden om in het buitenland door te breken. Samen met het boek werd er ook een dubbel-CD vol rock van het eigen volk op de markt gezoid.

Als we Delvaux mogen geloven hing er voor het eerst elektriciteit in onze lucht na de dood van Elvis Presley. Daarvoor was het — behalve grootmeester Brel en het Vlaamse triumfviraat De Bruyne, Verminnen en Van het Groenewoud — niet veel soeps met de pop in België. De lange weg naar kwaliteit werd geëffend door Guy Mortier met zijn radioprogramma 'Schudden voor gebruik', dat tussen 1960 en 1965 de rebelse Vlaamse jeugd kennis liet maken met Chuck Berry en Little Richard.

Voor de in het Engels gezongen Belgische pop vergelijkt Delvaux Guy Mortier met de lont aan het popkrutvat en het Rockfestival van Bilzen (met ondermeer Elvis Costello, The Damned en The Clash) met het ontsteken ervan. Marc Mijlemans

rapporteerde in Humo dat "nog voor het voorbij was, in die jonge hoofdjes groepjes voor later werden gesmeed". En zo geschiedde. The Kids waren de eerste Belgische punkvurchten. Over de opname van hun titelloos debuut weet Delvaux te vertellen dat het volledig werd opgenomen in één dag. Er moest door Mariman en de zijnen dus snel worden gewerkt met als gevolg dat er vanalles — zoals "van je één, twee, drie" — te beluisteren valt tussen de nummers in. Dit en ander hobbyisme was alomtegenwoordig.

Meststoffen

Het is dan wachten op een promotiestunt van de ASLK die de belangrijkste Belgische groep van de jaren tachtig, TC Matic, in het leven riep én, meer nog, een echt creatieve boom veroorzaakte. "Ik kreeg toen een cheque van 75.000 frank en sinds die dag heb ik niet meer gewerkt" aldus Arno in Humo. Uit dat handvol meststoffen — bijvoorbeeld ook de door Humo georganiseerde Rock Rally en het door Herman Schuermans opgezette konsertstrkwe — ontstond zowaar een kortstondig broos chauvinisme rond groepen als The Scabs, Front 242, Luna Twist, Red Zebra, enzoverder. Kortstondig, want in 1986 was het gedaan. Er gebeurde niets meer, behalve dan dat Sandra Kim het Eurovisiesongfestival

won en het tot de verbeelding sprekende feit dat de new beat hier is uitgevonden.

En dan komt in 1994 godzijdank plots weer het heilige vuur boven — volgens Delvaux te wijten aan piepkleine platenfirma's. De tegendraadigheid is terug en België barst weer een beetje. Vermeld worden Channel Zero, Soulwax, Nemo, Metal Molly, K's Choice, Mad Dog Loose en vooral dEUS. Maar hij komt tot de spijtige konklusie dat het verhaal van de Engelstalige Belgische pop altijd wel een processie van Echternaam zal blijven. Toch is België volgens Delvaux het beste land ter wereld om aan muziekbeoefening te doen. We vormen namelijk een communicatiepunt, een plek waar zeer uiteenlopende dingen samenko-

men en waar mensen tegen de stroom in durven zwemmen en beginnen te experimenteren. Denk maar aan gedurfde bands als Die Anarchistische Abendunterhaltung, Front 242, Zap Mama, Evil Superstars, en het (kommercieel) mooiste voorbeeld van de Belgische mengteorie, Vaya Con Dios.

Verwonderlijk is op zijn minst het tijdstip van het ontluiken van de Nederlandstalige pop. Al vrij vroeg — begin jaren zeventig — ontstond die als een reactie op de kleinkunst. "Kleinkunst heeft in mijn ogen nog altijd een zeer eigenaardige en niet zo'n vrolijke bijkleur. Ik vind het ook een eigenaardig woord waarvan ik zeker ben dat het is uitgevonden door een Hollander" aldus Kris De Bruyne. Hij, Johan Verminnen en natuurlijk Raymond van het Groenewoud speelden elektrisch en draaiden de volumeknop naar rechts. Deze laatste is volgens Delvaux de enige echte peetvader voor het volgende triumfviraat — Gorky.

vervolg op p. 5

homojongeren

HET GOEDE SPOOR

*Je voelt je als jongen wel eens aangetrokken tot andere jongens ...
Je wordt als meisje ook verliefd op andere meisjes ...*

Je bent niet alleen! **Het Goede Spoor** is er voor en door jongens en meisjes tot 26 jaar. We doen elke maandag een leuke activiteit over dingen die je zoal bezig houden, de agenda kan je o.m. volgen in deze Veto. Je kan die eerste stap blijven uitstellen, of je kan eens contact opnemen. It's up to you!

We sturen je graag meer informatie op, onder neutrale en gesloten omslag, als je een briefje stuurt naar PB 113, 3000 Leuven-3. Je kan ook eens langskomen op ons onthaal, elke dinsdagavond (20-23u) in het JAC, J.P. Minckelersstraat 47C, of bel 016/20.06.06. <http://www.ping.be/drempel/spoor> of mail: drempel@ping.be

Het Goede Spoor is de jongerengroep van **De Roze Drempel**, die allerlei activiteiten organiseert voor homo's, lesbiennes en bi's van alle leeftijden.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriel
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

de Boerenbond kant zich tegen wetenschapspark Termunckveld

Blijf van mijn erf!

I jaren liggen de bewoners rond het Termunckveld in Heverlee samen met de VZW Natuurreservaten overhoor met de KU Leuven. Het punt van discussie zijn de plannen van de universiteit om een wetenschapspark aan te leggen op het Termunckveld. Om het researchpark aan te leggen is er evenwel eerst een gewestplanwijziging nodig; het Termunckveld is op dit moment immers ingeschreven als agrarisch gebied. Hierdoor klinkt er nu ook protest vanuit agrarische hoek. Paul Mees van de Boerenbond zegt in 'Boer en Tuinder' niet akkoord te gaan met de vermindering van die landbouwgronden.

De kampus Eksakte Wetenschappen in Heverlee werd de laatste jaren al flink uitgebreid. De centrale keuken van Alma, het Interuniversitair Mikro-Elektronika Centrum (IMEC) en het Innovatie- en Inkubatiecentrum (ICC) werden er gebouwd. Nu is er ook een behoefte aan uitbreidingsmogelijkheden van deze twee centra en droomt men van een groot wetenschapspark. Dit park wordt een industrieterrein voor bedrijven die een nauwe band onderhouden met de universiteit omdat ze zich eerder op onderzoek dan op productie richten. De universiteit zoekt naar een uitgestrekt terrein om ook grote bedrijven aan te kunnen trekken. Hiervoor verkijst zij het Termunckveld, gelegen tussen de Boudevijnlaan, de E40 en de A2.

De troeven van dit terrein zijn voor de KU Leuven meervoudig. Ten eerste zou de lokatie het prestige karakter van het wetenschapspark ondersteunen. Het Termunckveld is een mooi ongerept stuk natuur van veertig hektaren dat zich bevindt langs de as Leuven-Brussel. De infrastructuurle voordelen spreken voor zich, met de nabijheid van de A2 en E40 en de luchthaven in Zaventem. Paul Mees, provinciaal verantwoordelijke van Boerenbond Vlaams-Brabant weerlegt dit laatste voordeel en verwijt

de universiteit een gebrek aan objectiviteit. "Op één van de moeilijkste knooppunten van Vlaanderen, waar vele uren per dag het verkeer stilstaat of stapvoets vordert, gaat de inplanting van een wetenschapspark, de automobilitiedruk nog vergroten, verzwaren en hopelozier maken".

De Boerenbond steunt hiermee het plaatselijk aktiecomité. Het comité roept de buurtbewoners op een bezwaarschrift in te dienen tegen de gewestplanwijziging. In mei stelde de Vlaamse regering voor om de huidige situatie van zevenendertig hektare agrarisch gebied en 1,3 hektare recreatiegebied — een kampeertreint — te wijzigen tot 30,6 hektare voor het wetenschapspark en 8,3 hektare bufferzone.

Vaartkom

Het voorstel tot gewestplanwijziging werd al in 1993 gedaan. Toen reageerden de buurtbewoners en VZW Camping Termunck door naar de Raad van State te stappen. Ze haalden een voorlopige overwinning: de wijzigingen met betrekking tot het Termunckveld in het Gewestplan werden in 1996 op basis van procedurefouten geschorst.

Nu de universiteit een tweede poging doet, herhaalt het aktiecomité haar grieven. Woordvoerder Michel de Meyere wijst, net als de Boerenbond, op alternatieve sites voor het researchpark: "Als het wetenschapspark het Termunckveld zou inpalmen, wordt de huidige ruimtelijke ordening van Leuven ontwricht. Er zijn immers al lokaties voorhanden die georganiseerd zijn voor zulke doeleinden, namelijk in het stationsgebied en op de oude industriële vervallen sites rond de Kanaalzone. Die gebieden hebben het nadeel dat ze zodanig vervuild zijn, dat bodemsanering vereist is voorafker er zich nieuwe bedrijven kunnen vestigen, en dat kost veel geld. Daarnaast is er de ecologische waarde van het Termunckveld die de laatste groene bufferzone vormt tegen de verkrachte as Leuven-Brussel."

De Boerenbond wijst op de waarde van

het Termunckveld voor de landbouw. Paul Mees heeft niets tegen de aanleg van het wetenschapspark op zich. Integendeel, de land- en tuinbouwsector kan zelfs voordeel hebben bij hoogtechnologisch onderzoek. Maar dat er zevenendertig hektare landbouwgrond zouden moeten verdwijnen voor het researchpark vindt hij ongeoorloofd. Daarom vraagt hij om ondersteunende maatregelen voor de landbouw. Een

knooppunt in Heverlee een verstikkende toekomst tegemoet gaat."

Telekommunikatie

In verband met die mobiliteit deed de rektor van de KU Leuven, André Oosterlinck, in Trends van 8 mei 1997 verrassende uitspraken: "Mobiliteit is tegenwoordig een must, ook dat moeten studenten leren

(...) De politici weten wel dat rationalisering een noodzaak is, maar ze denken aan het eigenbelang; heb ik een uniek in mijn achtertuin, dan wordt de ekonomie daar beter van. In het Californische Silicon Valley staat elk bedrijf verder van de universiteiten van Berkeley of Stanford af dan iedere Belgische onderneming van de KU Leuven verwijderd ligt. Wij werken samen met bedrijven in heel België en Europa. Met de moderne telekommunikatie verloopt dat probleemloos."

En 'k heb eens patatten geplamt

(foto Jeroen Lissens)

stedelijk landbouwwontwikkelingsplan is noodzakelijk aangezien twintig procent van de landbouwgronden in stedelijke gebieden ligt. Ook de Boerenbond pleit voor alternatieve sites in de buurt van de Vaartkom en het station. Het voordeel van een researchpark in de stationsbuurt is de aanwezigheid van het openbaar vervoer, iets wat de omgeving van het Termunckveld mist.

Paul Mees: "Het is geweten dat werknemers van high-techbedrijven zich meestal individueel per auto verplaatsen eerder dan met het openbaar vervoer. De toegangswegen tot bijvoorbeeld het bedrijven-terrein in Haasrode bewijzen dit duidelijk. De NMBS en de federale regering, De Lijn en de Vlaamse regering blijven amateuristisch toekijken op het drukke woon-werkverkeer en op de vervoersmobiliteit. Het is dus te verwachten dat het A2-E40

wetenschapspark zo snel mogelijk gerealiseerd zien op het Termunckveld. Een van de belangrijkste argumenten daarbij is de nabijheid van de kampus Heverlee. Professoors van Eksakte Wetenschappen die tevens werkzaam zijn in de spin-offbedrijven in het wetenschapspark zouden nog niet eens de auto moeten nemen. De rektor pleit in hetzelfde interview in Trends tegen de kerktorenmentaliteit, studenten die bij wijze van spreken onder de kerktoren hun diploma halen. Hij maakt er een punt van studenten in contact te brengen met Internet en wijst op de mogelijkheden van moderne telekommunikatie. Kortom, van studenten wordt een brede visie en een grensoverschrijdende houding verwacht, van professoren blijkaar niet.

Sofie Overstijns

Pop

vervolg van p. 4

Noordkaap en De Mens — die in het Nederlanders zingen. Vooreerst was de hele houding van Raymond, heel verwant met punk. Zoiets als 'Vlaanderen boven', is voor Delvaux een beetje onze Vlaamse 'God save the queen'. Daarbovenop werd hij wereldberoemd op de Vlaamse én Nederlandse weiden met 'Meisjes' en 'Je veux de l'amour' en werd algauw "geëerd als een voorst" (uit 'Je veux de l'amour'). Tenslotte speelden in zijn vele begeleidingsgroepen zowat alles wat naam en faam heeft in het kleine Vlaamse muziekwereldje en dan vooral Jean-Marie Aerts, de man die later een cruciale rol zou spelen in TC Matic.

In 1980 was vooral de opmars van straf en ongehoord Nederlands te beluisteren. De Kreuners, Arbeid Adelt! en De Brassers kwamen toen goed op dreef. De schrijver konkludeert dat het met de Vlaamse pop vandaag de dag vrij goed is gesteld. Het zijn immers vooral Noordkaap, Gorky en De Mens die de jeugdhuzen weer zin gaven om konserten te organiseren. Ten tweede wordt onze pop vandaag de dag methodischer aangepakt, wat ze aan panache verliest (bijvoorbeeld Clouseau) wordt volgens Delvaux nu gekompenseerd door infrastructuur en begeleiding.

Peetvader

Delvaux geeft blijk van een uitgebreide dossierkennis en bronnenraadpleging en

dat merk je ondermeer aan de opgenomen randinformatie, knipsels uit buitenlandse kranten en/of muziektijdschriften, hitparadenoteringen, verkoopsijfers, gouden en platina platen gerangschikt per jaar en per artiest. Er worden ook nog hoofdstukjes gewijd aan figuren in de rand van het hele muziekgebeuren zoals bijvoorbeeld Guy Peellaert die platenhoezen ontwierp voor de Rolling Stones en David Bowie, en ontwerper Walter Van Beirendonck die U2 van kledij voorzag bij hun laatste toernee.

Delvaux vereist wel een uitgebreide voorkennis van zijn lezers. Ook al was het zijn bedoeling niet om er een encyclopedie van de vaderlandse pop van te maken maar een boeiend verhaaltje, dan nog is het moeilijk de veel voorkomende tijdsprongen te volgen. Jammer is dat het bijna onmogelijk is om gericht informatie rond bijvoorbeeld één bepaald item en/of groep te zoeken.

Over de CD kunnen we kort zijn, er werd niet gekozen voor de meest bekende nummers van eigen bodem. Als dat dan wel het geval is (bijvoorbeeld "Lena" van 2 Belgen) wordt gekozen voor een andere versie dan die bij het grote publiek bekend is. Bijzonder jammer is echter wel dat er geen nummer van Raymond van het Groenewoud op staat, nota bene door Delvaux zelf als peetvader van de Vlaamse pop beschouwd.

Pascal Seynhaeve

'Big in Belgium' van Jan Delvaux verscheen bij uitgeverij Hadewijch en kost 690 frank. De bijhorende CD vind je zowel bij de boeken- als bij de platenboer.

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkels Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

“Ik dien klacht in omdat de betrokkenen dat zelf niet kunnen”

Ip 16 december 1997 verscheen in De Standaard een artikel over de aanvoer naar ons land van 'goedkope' voetballers uit Oost-Europa. In dat artikel kon je lezen hoe deze voetballers bij een club geplaatst en dan met winst doorverkocht worden aan andere clubs. Ondermeer Club Brugge en Antwerp zouden op deze manier spelers aantrekken en weer doorverkopen. "Onaanvaardbare mensenhandel en strafbaar volgens de arbeidswetgeving", oordeelde professor arbeidsrecht Roger Blanpain en hij diende een klacht in bij de parketten van Antwerpen en Brugge. In een motie gericht aan de eerste minister, de minister van Justitie en de voorzitters van de politieke partijen drukte hij zijn verontwaardiging uit over de mensenhandel in de sport en drong hij erop aan dat de nodige stappen ondernomen zouden worden om een einde te stellen aan elke vorm van mensenhandel.

Roger Blanpain: «Ik ben al vijftig jaar met de problematiek bezig en er is niets nieuws onder de zon. In de sport zit je met meerdere ploegen, clubs die onderling afspraken maken, die bonden oprichten die zich dan internationaal gaan groeperen. Zo ontstaat een soort internationaal kartel, waarbinnen van de aktoren een zeer grote macht uitgaat. Zoals in elke ideale maffia-situatie wordt er geld gevraagd bij elke stap die gezet wordt. Zo ook wanneer spelers van ploeg veranderen. Er zijn alle mogelijke drogredenen aangehaald om het verhandelen van spelers te legitimeren. Men wijst op de opleiding of op de vorming van de speler, of men heeft er kosten voor gedaan. Voor Ronaldo heeft volgens mij nochtans niemand een miljard kosten gedaan. Wat men daar doet, is dus handel drijven in mensen met de bedoeling te kopen en te verkopen. Dat is al jaren zo. Het wordt echter zeer wansmakelijk wanneer mensen van die situatie gebruik gaan maken om in verre gebieden mensen te ronselen die ze hier bij een ploeg trachten te plaatsen om er zo geld aan te verdienen. Als dat dan niet lukt, worden die spelers in de illegaliteit gedumpt. Dat gebeurt op grote schaal en zeer vaak met jongens van vijftien, zestien jaar. De overheid noch de sportfederaties treden daar tegen op en dat is maatschappelijk en sociaal onaanvaardbaar. We vernemen in het journaal dat in Italië tegen grof geld geleurd wordt met Koerden uit Turkije, welnu dat is allemaal hetzelfde: mensenhandel.»

Schotel

Veto: U schakelt die wantoestanden zomaar gelijk aan voetbaltransfers?
Blanpain: «Dat is een hetzelfde genre. Het ene is natuurlijk grover dan het andere, maar het is uiteindelijk geld verdienen door het verhandelen van mensen.»
Veto: Wie viseert u eigenlijk met uw klacht? Club Brugge en Antwerp worden bij naam genoemd.
Blanpain: «Ik ben geen detektive om de handel en wandel van alle clubs na te gaan. Als ik evenwel een artikel zie waar dat manifest geschreven staat — ik siteer even: "ze worden voor veel meer geld doorverkocht" — en deze beide clubs worden genoemd, dan worden die namen mij op een schoteltje aangereikt. Het is nu aan het parket om de zaak uit te spitten.»
Veto: U dient klacht in terwijl u zelf geen betrokken partij bent.
Blanpain: «Maar ik ben academicus en heb aldus de plicht om de waarheid op te

zoeken en die mee te delen. Het parket is nochtans niet verplicht mijn klacht te onderzoeken — ik kan mij immers geen burgerlijke partij stellen — maar hier dien ik klacht in omdat de betrokkenen het zelf niet kunnen. De spelers hebben de les van Bosman begrepen: je kan winnen maar dan is je carrière om zeep. Die zaak is al acht jaar aanhangig maar nog steeds heeft die man geen frank gezien. De voetbalbond weet dat ze moet betalen maar rekt dat

Blanpain: «Waarom zitten wij hier met zoveel Oost-Europeanen? Omdat men niet aan jeugdopleiding doet in België. Men zit daar over te roepen en te gieren maar er gebeuren geen inspanningen op dat vlak. Tot en met het Bosman-arrest in '95 was het systeem helemaal rond. Men vroeg toen transfergelden die zogezegd dienden om op te leiden. Welnu, ze hebben dertig veertig jaar kunnen vormen en opleiden maar vruchten zijn daarvan niet te bespeu-

(foto archief)

heel bewust — dat is een bewuste strategie — om te tonen dat andere spelers zich beter gedeisd houden.»
Veto: Verwacht u dat de parketten gaan reageren?
Blanpain: «Ik weet het niet. Dat is nu hun verantwoordelijkheid. Ik heb mijn plicht vervuld en getoond dat het geen eenmanszaak is van iemand die mediageil is, want mijn motie heeft de steun gekregen van professoren, wetenschappers, administratief personeel en studenten. In de fakulteit Rechten wordt nu trouwens een werkgroep opgericht omdat het begrip mensenhandel strafrechtelijk niet is gedefinieerd. Dat begrip wordt onmiddellijk gereduceerd tot vrouwenhandel en prostitutie. Voor mij is mensenhandel elke vorm van verhandeling van mensen waar geld gevraagd wordt voor diensten die niet gepresteerd zijn en waar

ren. En de mensen hier lopen blijkbaar graag naar het buitenland.»
«Maar ik zeg niet dat men geen spelers in het buitenland mag gaan halen, men mag ze alleen niet kopen. Men mag perfect vreemdelingen aantrekken — we zijn niet voor 'eigen volk eerst' — maar transfervergoedingen zijn uitgesloten want dan verkoop je mensen. Er moeten redelijke afspraken gemaakt worden wanneer een speler vroegtijdig van de ene naar de andere ploeg verhuist. Ook omtrent een mogelijke schadevergoeding voor de club die vroegtijdig een speler verliest. Een voetbalclub is geen duivenkot. Er zijn daar contracten en iedereen moet die respecteren. Maar wie respecteert nu de contracten niet? Een speler kan zomaar niet weg bij een club. Er moet een club zijn die hem aanneemt want het is niet de speler die de centen heeft. Een mogelijk systeem zou zijn dat men clubs gaat beboeten die de contracten van de spelers met andere clubs niet respecteren en een speler werkelijk weggooien.»
«Ik vind het Nederlandse systeem zeer goed. Wanneer een speler daar vroegtijdig weg wil bij een club, omdat hij nooit wordt opgesteld of omdat hij niet overeenkomt met de trainer of zo, komt die vraag voor een onafhankelijke commissie. Die arbitragecommissie oordeelt of de speler kan vertrekken of niet, en ook of daarvoor moet betaald worden. Eventueel wordt een schadevergoeding bepaald voor de diensten die niet geleverd zijn of zullen worden maar soms ook niet. Wanneer er manifeste redenen zijn om te vertrekken zal daarvoor niet betaald moeten worden. Dat kan zijn omdat men niet overeenkomt maar ook wanneer de betrokken speler zich zeer kan verbeteren door naar een andere club te gaan. De eventuele schadevergoedingen mogen natuurlijk niet ontaarden in even hoge bedragen als bij de transfervergoedingen want dan ben je weer mensen aan het ver-

kopen. Als je tweehonderd miljoen vraagt voor een speler die nog een kontrakt heeft voor twee jaar en die bij jou vijftien miljoen verdient, dan is het duidelijk dat er daar een wanverhouding is. Zo'n schadevergoeding kan hoogstens binnen hetgeen de speler daar verdient want dat zijn de diensten die hij levert.»
Veto: Maar de clubs klagen dat ze anders te weinig geld zouden hebben.
Blanpain: «Is er echt zo weinig geld? Niemand weet dat. De financiën van de clubs en de bonden zijn totaal niet transparant en er sirkuleert daar heel wat zwart geld. Niet-tergenstaande al wat men zegt worden ze enorm gesponsord, ook door de overheid. Wil je je restaurantkosten voor honderd procent aftrekken van de belastingen, dan moet je in je businessseats zijn: op transfertbedragen wordt geen BTW geheven en de meeste van die organisaties zijn dan ook nog VZW's. En is het niet zo dat de over-

“Voor Ronaldo heeft niemand al een miljard kosten gedaan. Wat men daar doet, is handel drijven in mensen met de bedoeling te kopen en te verkopen.”

dat dat manifest te maken heeft met de waarde van de mens. Als je Spehar koopt voor dertig miljoen en je versast die dan voor tweehonderd miljoen naar Monaco, op wat berust die honderdveertig miljoen meerwaarde dan? Dat is geen loon voor geleverde diensten.»
Veto: Bij Ronaldo ging het zelfs om een miljard.
Blanpain: «Omdat clubs als Antwerp en Club Brugge zulke bedragen niet kunnen opvoeten zijn ze wel gedwongen om 'goedkope' spelers te gaan zoeken in Oost-Europa.»

heid ook heel wat geld wil toestoppen voor de bouw van het Eurostadion. Er wordt dus enorm veel geld in het Belgisch voetbal gepompt.»

Geest

Veto: Maar er zijn bijvoorbeeld wel veel minder lukratieve televisiekontrakten.
Blanpain: «Ik zeg dat als je een produkt van kwaliteit levert, je ook TV-rechten zal krijgen. Waarom wordt het Hollandse voetbal zoveel verkocht? Omdat men er in het buitenland naar kijkt. Daar wordt tenminste een goede show gegeven. Men moet een goed produkt maken in plaats van te gaan leutereren met het illegaal aankopen van mensen. Eén zaak is zeker: het Belgische voetbal is op het ogenblik lamentabel. En wie is daarvoor verantwoordelijk? Niet Bosman of Blanpain. Wil je dat het voetbal goed draait moet je zien dat je goede teams hebt, dat mensen opgeleid worden, dat er een goede geest is en zo verder. Waarom lopen al die spelers weg bij Antwerp? Misschien is de geest daar niet fantastisch.»
Veto: Wat hoopt u te bereiken met uw klacht?
Blanpain: «We komen van heel ver. Wanneer vroeger een speler naar de rechtbank stapte werd die automatisch als speler geschrapt. Nu is er al wat meer fairplay in de rechtspraak, ondermeer omdat clubs en rechters niet meer dezelfde mogen zijn in het beslechten van geschillen. We zijn nu zo ver dat amateurs en diegenen die weinig verdienen van jaar tot jaar wegkunnen bij een club. Met het Bosman-arrest is ook al bepaald dat bij het einde van het kontrakt geen geld meer gevraagd mag worden. Wij willen nu dat men zegt dat men er ook in de loop van het kontrakt geen handel van zal maken. Het gaat immers over handel in mensen en niks anders.»

Kristof Daniels
Hans Declercq

Middelpunt

Jan Peeters, sekretaris-generaal van de voetbalbond reageert

“Weten die wel waarover het gaat”

Professor Blanpain vergelijkt de organisatie van het huidige voetbal met maffiatoestanden (zie vorige pagina). “Voor elke stap die men zet wordt geld gevraagd”, doelend op de enorme transferbedragen die sirkuleren in de voetbalwereld. De Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) is de grootste Belgische pijler van de internationale voetbalorganisatie. Sekretaris-generaal van deze bond Jan Peeters reageerde desgevraagd op enkele uitspraken van de Leuvense professor arbeidsrecht.

Veto: Is de koop-verkoop van spelers volgens u te vergelijken met mensenhandel, zoals professor Blanpain doet?

Jan Peeters: «Het is gemakkelijk te spreken van koop en verkoop van mensen in het voetbal. Er gebeuren transfers die streng gereguleerd zijn en die sinds het arrest-Bosman ook gecontroleerd worden door nationale en Europese overheden. Die regels worden nageleefd. En bij transfers

zich wil bezig houden met zulke buitenlandse uitzonderingen, voor mij niet gelaten. Maar ik ben sekretaris-generaal van de Belgische voetbalbond en ik houd me enkel met het Belgisch gebeuren bezig.»

Veto: Komen de bedragen die in België gevraagd worden wel overeen met de werkelijke kosten van opleiding en dergelijke?

Peeters: «Tegenwoordig wel ja. Want de sommen die nu gevraagd worden zijn heel redelijke sommen. Ik zeg niet dat het vroeger zo redelijk was, en we hebben daar ook

steld te worden en voldoende inkomsten te hebben.»

Peeters: «Daar ben ik niet zo van overtuigd dat ze niet genoeg verdienen. Dat is zoals op een normale arbeidsmarkt. Er wordt een kontrakt afgesloten tussen de werkgever en de werknemer, het is aan de partijen om ervoor te zorgen dat de rechten van beide worden gerespekteerd. Maar als iemand vrij kontrakteert moet hij daar de gevolgen van dragen. Daarenboven kan iedereen die niet tevreden is met zijn kon-

wel waarover het gaat? Hebben die ooit al gehoord van het reglement van de Belgische Voetbalbond? Ik stel me die vraag. Dat ze eens de moeite nemen om naar de bond te komen en te kijken of het reglement zo tegenstrijdig is met de rechten van de mens. Ik denk dat niet en ik heb een verleden waaruit blijkt dat ik altijd veel respect heb gehad voor de rechten van de mens.»

Veto: Is het aan de Belgische Voetbalbond om iets te ondernemen tegen de wantoestanden die — volgens u — in de marge van het voetbal —

Spelers met wereldklasse worden alleen maar beter van hoge transferbedragen

(foto Joost Helsen)

Het zijn dan misschien slaven, maar dan toch slaven die er rijkelijk voor betaald worden.

kan je toch moeilijk spreken van koop-verkoop. Het is trouwens de speler zelf die er het meeste baat bij heeft. Het zijn dan misschien slaven, maar dan toch slaven die er rijkelijk voor betaald worden en die nu van een praktisch volledige vrijheid genieten. Wat er wel gebeurt — maar dat is in de marge van het voetbal — is dat er hier en daar mensen zijn die zich bezig houden met het kopen en te koop aanbieden van spelers. Maar dat zijn zaken die wij niet erkennen. Onze reglementen kennen alleen maar clubs die spelers aansluiten, niet individuen die met spelers gaan leunen.»

Veto: Blanpain klaagt aan dat enorme bedragen — tegenwoordig tot één miljard frank — worden gevraagd bij de doorverkoop van spelers. Dat dekt toch helemaal niet meer de kosten van de club?

Peeters: «In België gebeurt dat niet. Dat zijn uitzonderlijke situaties. Als Blanpain

een evolutie in gekend. Twintig jaar geleden was het helemaal niet goed gesteld met de individuele vrijheid van de spelers. We hebben ons reglement nu aangepast, deels vrijwillig en deels door de Vlaamse dekretegever en het arrest-Bosman. Ik begrijp niet waarom professor Blanpain zich nu weer tegen ons richt. We hebben de laatste jaren alles aangepast om in overeenstemming te zijn met de wetgeving.»

Veto: U zegt dat de voetballers vrij zijn. Maar een groot deel van de spelers verdient niet voldoende en is afhankelijk van de club om opge-

trakt het opzeggen op grond van de Wet op de Arbeidsovereenkomsten (WAO) van 1978. Daarenboven is er een Koninklijk Besluit van 1997, alles is dus wettelijk geregeld.»

Veto: Hoe verklaart u het dan dat tientallen academici en studenten zich achter Blanpain scharen?

Peeters: «Ik zou dan toch eens willen terug komen op die klacht. Professor Blanpain heeft klacht ingediend bij de procureur Generaal van Gent en bij de Procureur Des Konings van Antwerpen. Ik ben ook jurist maar ik begrijp dat niet, maar ja, hij is professor hij zal het wel weten zeker? Maar van die klacht heb ik verder niets gezien. En van die mensen die er zich achter scharen heb ik nog niets gehoord. Weten die

bestaan met het ronselen van mensen? Die spelers zouden soms zelfs aan hun lot worden overgelaten in armoede en ‘illegaliteit’, als ze niet meer aan de bak komen.»

Peeters: «Dat wordt dan verteld, maar ik zou toch graag enkele concrete voorbeelden hebben. Gebeurt dat wel zo in die mate? Maar ik zie ook niet goed in wat we kunnen doen, het is door ons verboden. Ik denk dat het allemaal overdreven wordt als men het heeft over slavenhandel en het laten kreperen enzomeer. Maar als het gebeurt dan moeten die mensen iets ondernemen. Dan moet het syndicaat of ik weet niet wie maar optreden. Maar ik zie echt niet in wat wij kunnen doen.»

Raf Gerits

Liga van de Mensenrechten heeft (nog) niet gereageerd

We legden de grieven van professor Blanpain en de zijnen voor aan Paul Pataer. Deze flamboyante oud-SP-senator is sinds enkele maanden Voorzitter van de Vlaamse Liga van de Mensenrechten. Hij vertelde aan Veto dat de Liga geen standpunt heeft ingenomen over de (vermeende) mensenhandel in de sportwereld. Het feit dat daarover met de Liga nog geen contact is opgenomen en dat ze daar zelf ook geen initiatief toe genomen hebben, bevestigt volgens Pataer enkel dat het geen hoge prioriteit geniet bij de organisatie. De reactie die hij ons gaf is dan ook spontaan, zonder dat hij het dossier kent.

«Omdat het over sport gaat, bevinden we ons op het terrein van de ontspanning en tegenwoordig wordt er — denk ik toch — niemand verplicht om aan sport te doen. Als er dan wanpraktijken bestaan moeten die in eerste instantie door de betrokkenen zelf opgelost worden, via syndikale weg ofzo.» Volgens Pataer zijn deze problemen ook van een hele andere orde dan wat er bijvoorbeeld gebeurt met dergewereldkinderen of sommige vluchtelingen. Alleszins is hij het niet met Blanpain eens wanneer die zegt dat de mensenhandel te selectief wordt aangepakt in de wetgeving, hoewel Pataer zich graag van het tegendeel zou laten overtuigen indien dit nodig zou zijn. «Het gaat om mensen die talenten hebben en die dat hier graag willen komen tonen — denk ik toch, anders begrijp ik er helemaal niets van.» Gekonfronteerd met de wantoestanden die sommige Oost-Europeanen en Afrikanen te beurt valt als ze niet meer aan de bak komen — zoals aangehaald door Blanpain en in Knack — verwijst Pataer naar de spelers zelf en hun solidariteit. Maar mocht de Liga op de hoogte worden gesteld van wanpraktijken die op systematische wijze voorkomen en waarbij met mensen wordt ‘gejongleerd’, is het haar taak om te reageren. «Ondanks het feit dat ik daar voorlopig nog niet van overtuigd ben zullen we dan ook reageren», aldus nog de voorzitter van de Liga van de Mensenrechten.

(rg)

Contactlenzen iets voor u? Trioptic biedt LEEN COMPLEET CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlinsen (=maandelijks nieuwe frisse zuivere contactlinsen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige proberset voor 690,-BF. Een uitgelezen aanbieding. Alleen bij Trioptic. Doen!

TRIOPTIC ADVISEERT ALLERGAN

Of liever lenzen?

Vraag de proberset, slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlinsen + producten.

TRIOPTIC

Vital Decosterstraat 28A - 3000 Leuven - tel: 016/23.85.02

Tweemaal verliezer in eigen huis

Het is verre van de eerste keer dat het Antwerpse teatergezelschap de Roovers zich aan repertoiretooneel waagt. In hun driedelige 'Demonencyclus' brachten zij vorig seizoen werk van Albert Camus, Fjodor Dostojewski en Joseph Conrad samen. Voor hun recentste voorstelling 'Venetië' beten zij zich vast in twee Shakespeareklassiekers: 'De koopman van Venetië' en 'Othello'. Ze zijn tweemaal te zien in Leuven.

Dat Shakespeare in is, kan intussen aan niemand meer zijn voorbijgegaan. Zelfs de talrijke jaaroverzichten die we de laatste weken te slikken kregen konden het niet nalaten het prestigieuze teaterspektakel 'Ten Oorlog' van de Blauwe Maandag Compagnie even te vermelden. De Roovers willen wat dieper in ons gemoed doorgraven en haalden hiervoor twee stukken uit de kast die een morele oorlog ten tonele voeren.

Zowel 'The Merchant of Venice' als 'Othello' zijn door Shakespeare neergezet tegen de achtergrond van het zestiende-eeuwse Venetië, op dat moment één van de machtigste Italiaanse stadstaten. Dat William Shakespeare als aanhanger van het Elisabethiaanse Engeland met deze metro-pool niet zo hoog oplep komt in 'De koopman van Venetië' en 'Othello' overduidelijk naar voren. Beide stukken leggen het delicate achterkantje van een economisch groeiende, maar moreel vervallende maatschappij bloot. De vijandelijke houding jegens vreemdelingen wordt aan de kaak gesteld door een oneigenlijk slachtoffer — niet toevallig in 'de koopman' een Jood en in 'Othello' een Moor — op voor de schuld van de historie te laten opraven. De Roovers

maakten van deze parallel dankbaar gebruik door beide stukken in een dubbelspel te verenigen. 'De koopman van Venetië' dient dan als aankondiging, het aanbrengen van een kontekst voor wat komen gaat: het veel langer uitgesponnen 'Othello'. In het, begin van 'Venetië' brengt Günther Lesage — veelbelovend talent en bekend uit het fantastische 'Terug naar Oosterdonk' — een

korte uitleg over de stad en zijn geboorte uit het moeras door het aanvoeren van steeds meer boomstammen; Dan brengen de acteurs, staand in een poppenkast, gemaquilleerd met sensurstrips en gekleed in de meest karnavaleske outfits het verhaal van de koopman van Venetië. Geen uitgebreid spel, maar een voortschurende versie van de feiten: Antonio leent geld bij de Joodse koopman Shylock, maar blijkt dit achteraf niet te kunnen terugbetalen. Als compensatie moet hij een pond vlees afstaan. Niet Antonio, maar Shylock wordt binnen de kortste keren kop van jut, waarna hij zelfs koelbloedig vermoord wordt. Met dit sterke staaltje van onverdraagzaamheid jegens vreemdelingen zetten de Roovers in twintig minuten de bakens uit voor wat komen gaat. De clownspakken worden geruimd voor militaire kledij. De muur waar in de poppenkast was ingebouwd, plooit open. De boomstammen, overal over het podium verspreid, vormen een ondoordringbare palissade waarachter het verhaal schuilgaat: De Moor Othello is gehuwd met de mooie Desdemona. Omdat hij de leugens van de valse Jago gelooft, verdenkt hij zijn vrouw van een buitenechtelijke relatie.

De snelheid waarmee de Roovers door 'De koopman' razen blijft in Othello als een dynamische onderstroom hangen. Om dit veel zwaardere en complexere verhaal wat op te fleuren worden tussen de bedrijven door orgeldeuntjes van klassiekers als 'Je t'aime moi non plus' van Serge Gainsbourg en 'Whole lotta love' van Led Zeppelin ten beste gebracht. Naar de ontknoping toe wordt de voorstelling letterlijk meer opengetrokken door de houten zuilen telkens verder uit elkaar te zetten tot het podium is vrijgemaakt voor de klimax: Othello vermoordt zijn vrouw Desdemona.

Machteloosheid

Wilde Shylock nog als Jood in de Kristengemeenschap zijn geel halen door zijn handelspraktijken te verbloemen. Othello probeerde zich zo goed mogelijk te integreren. Als lid van de Venetiaanse troepen en gehuwd met een blanke vrouw hoopt hij de verschillen die hem als inwijkeling bestempelen uit te wissen. Helaas wordt het besef altijd een vreemde eend te zullen blijven hem fataal. Jago weet Othello door zijn listen zo te onderdrukken dat zijn machteloosheid hem ertoe aanzet zonder bevel van buitenaf zijn vrouw om te brengen. Deze twee tegengestelde verdedigingsmechanismen tegen vreemdelingenhaat moeten in ons een politiek bewustzijn oproepen. Zij het dat deze dubbelvoorstelling ook iets minder ambitieus kan bekeken worden als een verhaal over de oppervlakkigheid van de vriendschap of de wreedheid van de liefde. Maar hoe zij deze voorstelling ook benadert of hoe doorzichtig of cliché deze hele omkadering ook is, je kunt niet rond de goede akteerprestaties van deze jonge acteurs die twee monumentale stukken op een uiterst verteerbare en bovendien vrij smakelijke manier weten te brengen.

Katrien Darras

'Venetië' van De Roovers is te zien: woensdag in donderdag, om 20.30u. in de Vlamingenstraat 86.

Nieuwe filmreeks in Stuc

Dallas is ook niet alles

Bizarre vrouwen worden heen en weer geslingerd tussen humor en tragedie bij hun avontuurlijke zoektocht naar zichzelf, de liefde en bij hun kritiek op de wereld. Tot dergelijke zinnen kom je als je een bescheiden poging onderneemt de rode draad te ontbloten die de twaalf films van de nieuwe thematische Stucreeks 'Even cowgirls get the blues' — tevens de titel van de openingsfilm van de reeks — met elkaar verbindt. De reeks werd op vraag van Stuc samengesteld door Anne Quirynen en Christine Gregor en loopt van begin januari tot midden volgende maand, in opvolging van de filmreeks 'Eksotisme' die in december werd afgesloten.

Eén van die bestendige motieven kun je uit de titels alleen al afleiden: films die luisteren naar roepnamen als 'De madeliefjes', 'Paris was a woman', 'Kleine Vera' of 'Zuckerbaby' laten terecht vermoeden dat de vrouw even uitgesproken als bizar haar opwachting maakt. Geen vanzelfsprekendheid als je nagaat dat de vrouwelijke hoofdpersonages van menig speelfilm nu nog dikwijls — James Bondgirlgewijs — hoofdzakelijk dienen mooi te wezen en een 'dienende' rol te vervullen tegenover de mannelijke vertolkers. Het beeld van de 'cowgirl' drukt dat mooi uit: cowgirl Bonanza Jellybean beklagt er zich in 'Even cowgirls get the blues' (Gus van Sant) over dat de geschiedenis de wel degelijk bestaande cowgirls veronachtzaamd heeft ten voordele van de cowboys en dat het hoog tijd is die situatie recht te trekken. De dokufilm

'Paris was a woman' (Greta Schiller) zit op dezelfde lijn en wil aantonen dat in het Parijs van het Interbellum evenveel vrouwen als mannen — Gertrude Stein om eer één te noemen — het artistieke en kulturele leven bepaalden. In combinatie met de andere leidmotieven levert die 'emansipatiegedachte' een gevarieerde serie films op.

Zo zijn — ten eerste — woorden als bizar, hilarisch, pervers, radikaal, extravagant, absurd en dies meer uitstekende adjectieven bij al deze films. In 'Arsenic and Old Lace' (Frank Capra) bijvoorbeeld mengen enkele oude tantjes zomaar arsenicum in de wijn van hun gasten. Wie in die film niet doodgaat, belandt ofwel in de gevangenis of in het gekkenhuis, och ja, er zijn er ook nog twee die wel gewoon trouwen. Ten tweede gaan de hoofdpersonages vaak op zoek naar wie ze zijn en wat ze in dit universum komen doen. Die zoektocht is vooral uitgewerkt in 'Orlando' (Sally Potter) — een verfilming van de gelijknamige roman van Virginia Woolf — waarin een man vierhonderd jaar door de tijd reist, onderweg in een vrouw verandert, en in het heden aanbeldt eindelijk zichzelf vindt.

Het feminisme, vervolgens, is nooit veraf, maar in 'Born in Flames' (Lizzy Borden) toch wel heel expliciet aanwezig. De film speelt in de toekomst: na een sociaal-democratische revolutie blijkt dat de vrouwen er niet op vooruitgeboerd zijn. De vrouwenbeweging probeert daar op alle mogelijke manieren iets aan te doen. Regisseur Lizzy Borden noemt haar film gewoon "een film door en voor vrouwen". In andere films is dan, ten vijfde, de romantische liefde weer veel pertinentier. Zo ontspint zich in 'Die Legende von Paul und Paula'

(Heiner Crow) een idyllische liefde en moet de ambitieuze Paul uiteindelijk een verscheurende keuze maken tussen zijn carrière en de absolute liefde van Paula. Een zesde mogelijke konstante kan de 'blues' zijn, iets wat meestal met mannen geassocieerd wordt. Hoewel de meeste films talrijke bizarre en grappige scènes bevatten, ontbreekt het hen ook niet aan melancholie, de blues die de vrouwelijke personages voelen bij hun liefdesperikelen of bij het vinden van een eigen plekje onder de zon. Bij uitbreiding is ook maatschappijkritiek aan te treffen: in 'Vortex' (Beth B en Scott B) gaat een vrouwelijke detective op zoek naar een grootindustriële die de menselijke geest ondergeschikt wil maken aan een computer. 'De Madeliefjes' van Vera Chytilova (Tsjecho-Slowakije, 1967) wordt deze week dinsdag en woensdag in Stuc vertoond. Twee meisjes besluiten te reageren tegen de verveling, die in hun ogen geperverteerd wereld te hekelen en alle taboes te doorbreken door zelf de dekadentie ten top te drijven en zich over te geven aan een anarchie van perversiteiten zoals daar zijn vraatzucht, diefstal, nudisme, hoorn enzoverder. Chytilova was een van de belangrijkste sineasten van achter het ijzeren gordijn. Deze film is misschien wel haar beste werk en in elk geval een ikoon van de Tsjechische nouvelle vague.

In 'Persona', een werk van Ingmar Bergman, wordt een laatste verbindend motief sterk uitgewerkt: de keuze of de dualiteit. Een actrice trekt zich volledig terug in zichzelf en zondert zich af op een eiland, slechts vergezeld door een verpleegster die haar probeert te genezen. Bergman gebruikt de twee vrouwen om een dubbelportret van 'de vrouw' schetsen, waarbij de actrice en de verpleegster staan voor 'de persona' (masker) en de 'anima' (ziel) van eenzelfde wezen. Meestal gaat het in de andere film evenwel over menselijke keuzes zoals in 'Kleine Vera' (Vasilij Pichul) over een levenslustige telefoniste-in-wording die verloofd is met een milicien maar

verloofd wordt op een student. Ze kiest en trekt met de student in bij haar ouders, de twee mannen in huis kunnen het niet vinden en weer moet Vera kiezen, ditmaal tussen familie en geliefde.

'Even cowgirls get the blues' is de eerste film uit deze reeks — van de week dinsdag en woensdag te bekijken — en verenigt de meeste van genoemde thema's. Het is halve road movie die drijft op de bizarre personages — subliem vertolkt door onder andere Uma Thurman en Keanu Reeves — en scènes en bijgevolg veel heeft om een cultstatus te verwerven. Sissy is een freak of nature: ze heeft te grote duimen — ongeveer tien centimeter — die haar konditioneren om elke dag een aantal uren te liften waardoor ze onder meer in aanraking komt met een posse cowgirls op wier leidster ze half verliefd wordt en die haar duimen doet kriebelen.

De themastelers hebben niet alleen de thematische diversiteit in het oog gehouden. Zo is er een keur aan genres aanwezig, een doku, naast een heel visuele film van dansstaterchoreografe Pina Bausch. 'Die Klage der Kaiserin', of de moderne musical 'Golden Eighties' van onze landgenote Chantal Ackerman, over een romantische tragikomedie, 'Zuckerbaby' van Percy Adlon, tot nieuwe vague.

Vergeet ondertussen ook niet dat de filmreeksen New Harvest en Filmfun gevoond doorlopen. Zo kunt u volgende week zondag en maandag gaan kijken naar 'Courting Courtney' (Paul Tarantino) en Orson Welles' 'Touch of Evil': respectievelijk een romantische komedie over een net geen jonge vrouw meer die op zoek gaat naar haar Mr. Right, en een film noir van een goed jaar vol verzonnen zielen met rollen voor Charlton Heston, Marlene Dietrich en Orson Welles zelf als corrupte politiemann, gezicht van het kwaad.

Benny Debruyne

Voor info over de films die deze week en volgende week vertoond worden: zie agenda.

"Ik associeerde strips met een saaie zondagmiddag"

S wordt bijzonder veel gezeurd over een malaise in de stripwereld. Uitgeverijen nemen geen risico's, auteurs moeten buigen of barsten, tenzij ze genoeg verkopen natuurlijk. Maar soms zijn er nog auteurs die de ballen hebben om eigenzinnig hun project af te maken en die het nog gepubliceerd krijgen ook. Lian Ong had die ballen. En zie, de eerste druk van haar album 'Horizon' is bijna uitverkocht.

'Horizon' heeft alles om een commerciële uitgever huiverig te maken. Het is een verhaal zonder echt hoofdpersonage, over een hele Aziatische stam. Er gebeurt niet veel in, want het hele verhaal lang stapt het volk door een woestijn. Er zitten wat experimentele kantjes aan, vooral in de verteltrant en de inkleuring. Het aantal pagina's is bijzonder hoog, wat het album direct ook een stuk duurder maakt. En toch heeft ze een uitgever gevonden voor haar verhaal. Griffioen Grafiek, een Nederlandse uitgever van vooral peperdure verzamelédities, heeft een voorzichtige en dure druk van negenhonderd exemplaren op de markt gebracht. Vervolgens kwam er een onverwachte persbelangstelling in Nederland, waardoor de eerste druk ongeveer de deur uit is, en een goedkope editie overwoen wordt.

Een strip over een hele Mongoolse volkstam is geen alledaagse zaak. "Ik was zeven jaar geleden een reeks kortverhalen aan het maken, die als centraal gegeven een lange weg hadden. Horizon was het verhaal van een volkstam die door de woestijn trekt en uit schrik voor een ziekte op stenen gaat lopen. Ze komen bij een stenen weg en blijven die volgen. Ze zetten er 's nachts hun tent op en gaan slapen. Dan komt er een truck over die weg, en daar eindigt het verhaal. Ik dacht dat dat een verhaaltje van acht pagina's zou worden. Maar na vier pagina's, met de nodige slowmotions (nog een groepje mensen, nog een groepje mensen) begon ik me te realiseren dat dit onmogelijk een verhaal van acht pagina's kon worden. Toen ik er later opnieuw aan begon, gingen de figuren een eigen leven leiden. Ze liepen met samen-geknepen oogjes tegen de wind, dus het werd een Mongools volk, wat wel leuk was voor de variatie. Het verhaal werd ook altijd maar langer. Ik kon gewoon niet meer ophouden. Ik denk af en toe nog wel eens aan de personages uit Horizon of ik vergeet iemand met zo'n personage. Maar er komt geen nieuwe strip met dezelfde personages. Dat klopt niet met mijn gevoel. Ze zijn over de Horizon verdwenen."

Ei

Aan dit album zit een lange uitgevergeschiedenis verbonden. De onderkenners vervaagde auteur Edmond Baudoin ging Horizon bij zijn uitgever pluggen, maar die uitgever ging jammerlijk failliet. Daarna wou de gerenommeerde uitgever van volwassenenstrips Casterman het boek uitgeven, maar na een machtstrijd in die uitgeverij sprong dat af op een moment dat Lian Ong al een half jaar aan het boek gewerkt had, maar nog geen contract had getekend. "Ik had al wat zeefdrukken gemaakt voor Griffioen. Ik vertelde hen over de perikelen met Casterman. Zonder het boek waar ik aan werkte gezien te hebben, deden zij toch gelijk een bod: 'Tienduizend gulden en dan maak je het af'. Ik zag dat niet direct zitten omdat ik er nog verschillende jaren naer aan zou hebben. Maar na wat nadaken heb ik het toch maar gedaan. Griffioen steekt hiermee echt zijn nek uit. Dus ik ben wel blij dat de strip goed verkoopt. Maar de uitgever is nog lang niet uit de kosten. Het boek is zo duur geworden in productie dat hij dat niet kan recupereren door de ver-

kooprijns te verhogen, zoals hij wel gedaan heeft."

Van een leien dakje is 'the making of' ook daarna niet gegaan. "Ik heb Horizon enkele jaren gekombineerd met illustratieopdrachten, maar ik vond dat dat niet genoeg opschoot, dus heb ik het laatste jaar alle illustratieopdrachten afgezegd en me volledig op Horizon geconcentreerd. Van die opdrachten moet ik bestaan. Griffioen heeft me royalty betaald, maar omdat ik zo'n trage tekenaar ben, kan ik daar niet van leven. Hoedanook, ik ben blij dat het boek zo mooi is uitgegeven en dat het kan.

Ik heb mijn ei kunnen leggen."

Ziekelijk

Als stripauteur is Ong ook een buitenbeentje omdat ze sinds haar kindertijd nog nauwelijks strips heeft gelezen. "Ik heb wel Suske en Wiske gelezen, maar ik heb daar een gevoel van een saaie zondagmiddag mee geassocieerd. Op zo'n middag las ik veel te veel strips en dan had ik op het einde van de dag een gaar gevoel. Door die associatie ben ik gewoon opgehouden strips te lezen. Misschien spraken de onderwer-

pen me ook niet meer zo aan. Maar het is geen bewuste keuze geweest, hoor. Ik had nooit zakkeld, dus de strips die ik las, kwamen van een buurmeisje of een neefje. Ik had één stripboek, van Bollie en Billie (lacht). En in de bibliotheek had je toen nog geen strips."

Als je geen strips leest, moet je een aantal problemen die inherent verbonden zijn met het vertellen van strips, zelf oplossen in plaats van even te kijken naar beroemde voorgangers. "Ik zou erg in de war raken door dingen uit andere strips over te nemen. Ik heb geen macht over verhalen maken. Tekenen al helemaal niet. Ik klungel maar aan, en laat het maar gebeuren. Het houdt me op de been, dat strips tekenen elke keer weer een verrassing is. Anders zou ik al lang iets anders doen. Ik ben daar echt ziekelijk in. Op de academie moest je deuren maken en daarvoor moest je documentatie verzamelen. Maar dat doe ik niet graag, want dan kan ik echt niks meer bedenken."

Scheef

Uit het ontstaansproces van haar vorige strips kon je duidelijk afleiden dat Lian Ong vooral een illustrator was: ze maakte eerst alle tekeningen en rangschikte die daarna op een pagina. "In het begin van Horizon deed ik dat nog. Gaandeweg ben ik uiteindelijk een beetje een echte striptekenaar geworden. Dan ontwierp ik direct een hele pagina. De tweede helft van het boek ging daardoor veel sneller. Voordien had ik die vaardigheid gewoon niet. De indeling van een pagina vind ik heel belangrijk. Als die niet goed zit, kan ik me er dood aan ergeren. Een neus scheef, of een anatomische fout vind ik niet erg. Die indeling van de pagina is te belangrijk om de lezer het verhaal in te zuigen. Nu, ik heb de indeling in Horizon nog eenvoudig gehouden, met al die horizontale vakjes. Misschien maak ik mijn volgende verhaal wel met allemaal verticale vakjes (lacht). Dan kan ik daarna combineren en uiteindelijk eens een gewone strip maken."

Gert Meesters

Een volledigere versie van dit interview staat op <http://onyx.arts.kuleuven.ac.be/~gert/Lian.html>

Jazzoptreden van All The Way Elektrik Band in Stuc

Hoe kruip je in een piano

The Belgische jazz is op een traditionele leest geschoeid. Toch valt er de laatste jaren geregeld boeiende inlandse jazz te beluisteren. Vorige maand bijvoorbeeld mocht een overvolle Stuczaal Aka Moon verwelkomen voor een schitterend konsert. Donderdag is het de beurt aan All The Way Elektrik Band met ondermeer Kurt Van Herck en Kris Goossens.

Het kwartet van Kurt Van Herck is een ensemble met vele gezichten. Dat bestaat al enkele jaren met een nagenoeg vaste bezetting, zij het dat er regelmatig een nieuwe bassist aantreedt. Bassist van dienst Daniel Romeo blijft dus nog even een verrassing. Van Herck zelf speelt tenorsax, in de traditionele jazz bij uitstek het instrument voor de vrije hand, de ster die de sound van de groep stuurt. Dit kwartet beweegt zich binnen de krijtlijnen van het klassieke jazzkwartet-met-tenorheld. Dat is schijnbaar een eng idioom, zij het met een erg rijke traditie om uit te putten. Van Herck doet dat met verve, hij tekent een parcours doorheen de geschiedenis met talrijke situaten en parafrazes van grote voorgangers. Zo verbindt hij de melodische traditie

van Lester Young — in de jaren vijftig de 'president' aan de zijde van Billie Holiday — en Sonny Rollins met de abstracte muziek van John Coltrane. Ook het spel van Joe Henderson, onderdog in de jaren zestig en intussen de tenorheld van de jaren negentig, is goed voor een vivisectie. De tijd van de monolithische stijlen is voorbij, inhoud als ze zijn door postmodernistische mozaïekleggers. Van Herck zal dan ook graag het heldenstatus afleggen in ruil voor meerdere koppen — alsof held en monster van outfit ruilen.

Voetnoten

Wie zijn de mozaïekleggers van dienst? Vooreerst pianist Kris Goossens. Gezien de naam van de groep zal hij wellicht spelen op de Fender Rhodes, een ouderwetse elektrische piano met een warm geluid, razend populair in de jaren zeventig. Goossens is een fijnzinnig toetsenspeler, die vaak uiterst subtiele intimistische monologen opzet. Daarbij gaat hij volledig op in zijn spel, en bovendien heeft hij de neiging om echt in de piano te kruipen, dichter bij toetsen, dichter bij de noten. Naast de traditie van tenorhelden zijn er ook talrijke pianisten die graag in de piano krompen. Toevallig of

niet, Bill Evans, de bekendste uit dat rijtje, is één van Goossens's grote voorbeelden. Elke noot wordt zorgvuldig gekozen, als deel van een geheel waar melodie, ritme en harmonie op een bijzondere wijze samengaan. Er is geen noot te weinig of te veel, soberheid is de norm. Naast Evans is ook de invloed van de Franse komponist Eric Satie hier niet vreemd aan.

Goossens is ook erg bedreven in het plaatsen van voetnoten bij het spel van anderen. Bovendien is er drummer Dré Pallemaerts die niets liever doet dan anderen uitdagen met welgemikte trommelslagen. Zijn spel is een vloed van slagen, roffels en tikjes op vellen en sibalmen, met geregeld bruske onderbrekingen, explosies, verdichtingen en verbredingen. Een gemene drummer dus, die graag langzaam maar gestadig de structuren onderuit haalt die de andere groepsleden ontvouwen. Dat blijkt steeds weer een ideale motor voor improvisatie, te meer daar saxofonist en pianist zich gesteund weten door talrijke voorbeelden uit de muziekgeschiedenis. Zo zitten ze met zijn allen in een groot komplot en zetten ze tesamen alle zeilen bij.

Jeroen Peeters

All The Way Elektrik Band komt naar het Stuc op donderdag 8 januari.

Van waterput tot radiozender

jaarlijkse gewoonte trekt Vredeseilanden in de tweede week van het jaar haar nationale campagne op gang. Eveneens gewoontegedrag wordt daarbij een financiële aktie gekombineerd met een politiek luik. In Leuven zal dat ondermeer vormgegeven worden middels een heuse 'Race naar Dakar' op zaterdag 10 januari, een gesponsorde estafetteploeg rond het Ladeuzeplein waarbij de som van alle afgelegde rondjes de afstand tot de hoofdstad van Senegal moet overbruggen. Koen Wauters had even iets anders te doen, maar jouw bijdrage wordt wel verwacht, al laat je best je nieuwe Nike's nog even in de doos.

Er beweegt heel wat in de wereld van de Vlaamse ontwikkelingsamenwerking. Diverse niet-overheidsorganisaties (NGO's) beslisten de handen in elkaar te slaan en te fuseren of althans een intens samenwerkingsverband aan te gaan. Ook Vredeseilanden ontsnapt niet aan die ontwikkeling. Vanaf dit jaar gaat Vredeseilanden dan ook samen met Coopibo op in één groter geheel. Bedoeling is op die manier te komen tot een meer geïntegreerde projectaanpak. Tje Roefs, medewerker van Vredeseilanden-nationaal legt uit: "Vredeseilanden staat op een scharniermoment in haar bestaan. Organisaties voor ontwikkelingsamenwerking moeten durven meegaan met hun tijd. Je kunt problemen niet langer geïsoleerd beschouwen. Je mag ook niet blijven steken in het traditionele projectmatige denken. Coopibo heeft vooral ervaring op het vlak van voedselveiligheid en duurzame landbouw. Bij Vredeseilanden zijn we meer bezig met cultuur en communicatieproblemen. In wezen gaat het evenwel om hetzelfde. Of je nu een waterput bouwt of een radiozender opstart, je doet mensen een bestaan te geven, een stem. Vandaar de samenwerking."

De NGO's kozen dit jaar het thema 'arbeid' uit als gemeenschappelijk strijdpunt. In november was er al de opgemerkte 11.11.11-campagne 'Geen schandalen aan mijn voeten', waarin de aandacht werd gevestigd op de penibele arbeidsomstandigheden in de derde wereld als gevolg van de economische globalisering, in het bijzonder in de schoenindustrie. Met de slogan 'Werk aan de wereld' gaat Vredeseilanden verder in dezelfde richting, al wordt de klemtoon elders gelegd. Vredeseilanden brengt het verhaal van jongeren in Nicaragua en Senegal die hun streek verlaten om ver weg in de stad of het buitenland werk te zoeken. Tje Roefs daarover: "In Zuid-Senegal werken we in een gebied waar twintigduizend mensen wonen. Je hebt daar het plaatsje

Kerewane, waar alle jongeren zijn geëmigreerd naar Spanje. Ze gaan daar als gastarbeider aan de slag en sturen hun geld op naar hun geboortedorp. Dat heeft uiteraard grote gevolgen voor de sociale ontwikkeling van Kerewane zelf. Het is een viciëuze sirkel: jonge krachten trekken weg omdat ze in hun eigen regio geen kansen zien, waardoor die streek nog meer achterop raakt en nog meer mensen emigreren. Het is onze uitdaging om ervoor te zorgen dat die streek weer leefbaar wordt, zodat je ter plekke een volwaardig gezinsinkomen kunt verwerven in een omgeving waar ook ontpennings- en ontplooiingsmogelijkheden zijn."

Meteen wordt ook duidelijk dat dit geen probleem is dat je oplost door enkel een project ter plaatse op te starten. "Arbeid is bij uitstek een mondiale problematiek. Je kunt dat niet loskoppelen van de globaliseringskwesitie of van de emigratie- of vluchtelingenproblemen. Het is ook geen zaak van het Zuiden alleen. In België is de globalisering van de economie ook een erg pregnante gegeven geworden met de sluiting van Renault in Vilvoorde. Wij willen de mensen hier een spiegel voorhouden, hen wijzen op de overeenkomsten met de situatie hier, om zo tot een meer intense solidariteit te komen", aldus Tje Roefs. Mede daarom wordt de financiële aktie, waarvan de opbrengst ten goede zal komen aan projecten in Senegal en Nicaragua, geruggensteund door een tiental bekende gezichten van hier die voor Vredeseilanden zullen getuigen wat 'solidariteit' voor hen betekent. Ondermeer Chris Lomme, Franky Vander Elst en Johan Verminnen zullen hun interpretatie van solidariteit voorstellen.

Specifiek aan de campagne van Vredeseilanden is de uitgebreide aandacht voor culturele aspecten. Nogmaals Tje Roefs: "Kultuur is het draagvlak van het bestaan. Toch werd er in het verleden nooit voldoende aandacht besteed aan het belang van cultuur in de ontwikkelingsamenwerking. We bewegen ons hier dus op een relatief nieuw terrein. Het is absoluut niet evident om ontwikkelingsgeld te investeren in de werking van een Senegalees kunstenaarskollektief. Maar ook hier moet de ontwikkelingsamenwerking met haar tijd meegaan. Meer dan staatsgrenzen is de kul-

tuur het gegeven dat mensen met elkaar verbindt. Zeker in Afrika waar de landsgrenzen erg arbitrair getrokken zijn, zonder rekening te houden met de eenheid van bepaalde etnieën. De aandacht voor het culturele domein komt dus niets te vroeg." Konkreet werkt Vredeseilanden in Senegal aan de uitbouw van een audiocentrum. In het kader van een cultureel akkoord tussen België/Vlaanderen en Senegal wil Vredeseilanden op termijn een heuse lokale radio uitbouwen. Roefs: "Zo'n radio kan een hedendaagse manier zijn om tegemoet te komen aan de bestaande orale traditie. Uiteraard is het opstarten van zo'n project niet zonder risico's. De Roelandse Radio Mille Collines levert het beste bewijs dat er van zo'n medium ook misbruik kan gemaakt worden. Maar wij zijn ervan overtuigd dat een radio als communicatiemiddel evengoed problemen kan oplossen. Je geeft er mensen een stem mee, bevestigt ze in hun eigenheid en daar gaat het toch om in het proces van democratisering."

Bart Eeckhout

De campagne van Vredeseilanden loopt van 9 tot 11 januari. De 'Race naar Dakar' wordt op zaterdagmiddag 10 januari op het Ladeuzeplein gelopen, gefietst, gegoart of geskeeld. Meer info krijg je op het hoofdkwartier van Vredeseilanden, Blijde Inkomststraat 50, tel. 31.65.80.

lezersbrieven

vervolg van p. 2

einde van datzelfde opiniestuk illusies ten toon spreidt over "de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven" getuigt dat volgens mij van naïviteit. Het enige dat Lievens doet in zijn lezersbrief is (ekstreem?)-linksen belachelijk maken. Over de inhoud van mijn brief heeft hij het niet. Lievens ziet een tegenstelling tussen de mensen met een sociaal engagement en de 'doemdenkers' die alleen maar kritiek geven. Daarom wil ik de auteur erop wijzen dat er heel wat mensen zijn die op verschillende terreinen sociaal actief zijn en toch een marxistisch gedachtegoed aanhangen. Voor hen is dat gedachtegoed net een reden om zich te engageren.

Lievens zou zich toch eens moeten afvragen waarom, ondanks zoveel sociaal engagement en goedbedoelde projecten de armoede en ongelijkheid zowel hier als in de derde wereld steeds groter worden. En dan zou hij moeten beseffen dat de oorzaak hiervan dit kapitalistisch systeem is dat steeds meer rijkdom (voor een kleine minderheid) creëert, terwijl de armoede angstwekkend toeneemt. Zolang men zijn sociaal engagement niet koppelt aan een antikapitalistisch inzicht en illusies in dit systeem blijft behouden, blijft men dweilen met de kraan open en kan men, in het beste geval, hier en daar het ergste leed wat verzachten.

Roger Liekens,
Kessel-Lo

Ekstreemlinks (2)

Na twijfelen heb ik toch besloten mijn recht van antwoord te gebruiken in een reactie op de lezersbrief van Pieter Lievens (Veto 13), en dit met het risico dat velen zullen denken: "Hij is er weer." Ik neem dat risico, omdat ik het totaal ongepast vindt dat de auteur mijn verwijzing naar Marcuse "foutief" en "misplaatst" noemt, zonder ook maar enige vorm van argumentatie. Dergelijke schelden — ik zal maar zwijgen over andere fraaie epitheta zoals 'gekak' — is pas foutief en misplaatst! Ik heb trouwens een marcusiaan geraadpleegd, die mij uitdrukkelijk heeft gezegd dat ik geen dergelijke

fout heb gemaakt.

Bovendien is schermen met woorden als 'extrem' en 'fundamentalisme' een uiterst platte en gemakkelijke demagogische truuik om mensen te diaboliseren als men daar geen enkel rationeel argument voor geeft noch heeft.

Johan van den Broek,
eerste kan EW

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Hoeveelheid haar — Wapen 2 Gemeente in Luxemburg — Jongen of meisje in een moeilijke periode 3 Engels bier — Reinigende vloeistof — Zangnoot 4 Voorzetsel — Waterminnend roofdier 5 Oud en vervallen — Muzieknoot 6 Zangnoot — Wiskundige term 7 Edelgas — Chinese afstandsmaat 8 Deel van een klok — Plechtige gelofte — Lekkernij 9 Periode van het jaar — Meisjesnaam 10 Weg — Nomadentent.

Vertikaal — 1 Zuur, scherp — Europeaan 2 Mondeling of schriftelijk vertoog — Waalse gemeente 3 Loflicht — Meisjesnaam — Dwarsmast 4 Griekse letter — Verstreken — Onbevekt 5 Deel van een plant 6 Schrijfinstrument 7 Bedrogene — Voegwoord — Plaatsje nabij Diksmuide 8 Aziatische rivier — Drank — Nuttige groep dieren 9 Durf — Wiskundige term 10 Sterk, ongelooflijk — Bijzonder aantrekkelijk.

Door Filip De Keukeleere

kolofon

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
 Nummer 14
 5 januari 1998

Ver. uitg.: Bart Eeckhout
Hoofdredactie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout

Redactie: Benny Debruyne,
 Hans Declercq, Martijn Graumans,
 Joost Helsen

Doka: Bart Andries, Dirk Bernard, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put, Koenraad Swinnen, Maarten Timmermans

Medewerkers: Kristof Dapiels, Katrien Darras, Filip De Keukeleere, Ludwig Deweghe, Gert Meesters, Sofie Overstijns, Herman Pauwels, Jeroen Peeters, Olivier Remy, Pascal Seynhaeve

Layout en vormgeving: Bart Andries, Dirk Bernard, Ann Bries, Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Filip De Keukeleere, Bart De Schrijver, Bart Eeckhout, Raf Gerits, Martijn Graumans, Hans Neefs, Herman Pauwels, Olivier Remy, Pascal Seynhaeve, Hans Vandanebeele, Eva Wittoox

DTP: Filip De Keukeleere, Hans Vandanebeele, Eva Wittoox

Spelling: Filip De Keukeleere

Cartoons: Ann Bries, Joris Janssens

Eindredactie: Bart Eeckhout en Raf Gerits

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
 Alfabet Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Opplage: 9000 eksemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
 Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
 iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

zoekertjes

✓ Ervaren ruiter gevraagd om pony te berijden. Inlichtingen: 016/26.09.80.
 ✓ Onervaren pony gevraagd om ervaren ruiter te bespreken.
 ✓ Lieveke, wegens onvoorzien omstandigheden deze week eens geen zoekertje. Mosj.
 ✓ Gezocht: Cleopatra voor een multiple screaming orgasm.
 ✓ X wenst iedereen een anti-contra-revolutionair nieuwjaar.
 ✓ Anemie, happy(birth) New Year!
 ✓ Allez lopen, straatje zonder ende!
 ✓ Happy New Year to all the members of the Games of Hell.
 ✓ De BOB en de rijkswacht van Leuven geven 200 vrikaarten weg voor het bijwonen van de ontruiming van het hoofdkwartier van het Tuinkabouatersbevrijdingsfront in het bos van Heverlee op donderdag 8 januari om 20u. Woensdag vanaf middernacht bellen naar 27.93.55.
 ✓ X geeft 2500 vrikaarten weg voor het actief bijwonen van de publieke transformatie van

de Leuvense BOB en rijkswacht in tuinkabouaters in het bos van Heverlee op donderdag 8 januari om 20u. Woensdag vanaf 10u bellen naar 21.19.00.
 ✓ Kan iemand mij de weg eens uitleggen naar het bos van Heverlee?
 ✓ Heren, zullen jullie allemaal dat striepverhaal lezen over het bieftuk van Staf en Tsjibe?
 ✓ Staf: "t Is te zeggen, over mijn bieftuk, Griekie!"
 ✓ Een zoekertje in Veto plaats je door een briefje in onze postbus te droppen ('s Meiersstraat 5) of door ons te mailen op veto@veto.student.kuleuven.ac.be.
 ✓ Joyeux Noël et Bonne Année.
 ✓ DEAD organiseert een Mars-SF-avond in AV 01.12 op woensdag 7 januari vanaf 20u.
 ✓ Woensdagavond 7 januari flikkert het Radio Estavoy-lampje voor de laatste maal aan het stereofirmant van uw radio. Zoek ons vanaf 21.00u op 102.9 FM. Indien je naar popov.esa.kuleuven.ac.be surft, kan je in real-

audio op elk moment naar onze vorige afleveringen luisteren.
 ✓ Dankzij de illegale mensenhandel tussen Zaïre en Rotselaar speelde Blanpain slechts voetbal in de F-ploeg van Rotselaar.
 ✓ Met dit korte berichtje zou ik iedereen een gelukkig 1998 en een prettige kerst willen toewensen. Robby Vervoort, Alfa, Studentenkring archeologie.
 ✓ Maak iets van je leven in 1998. Kom bij Veto schrijven, fotograferen, tekenen of DTP'en. Je bent van harte welkom op de re-

dactievergadering, elke vrijdag vanaf vieren in de 's Meiersstraat 5.
 ✓ Nice, educated, Bulgarian girl, 29/168/56, seeks serious, intelligent, caring gentleman max. 39 for marriage. Write in English + photo to: Nadya Vassileva, Koprivkita 19.apr. 15, Plovdiv 4002, Bulgaria.
 ✓ Werk aan de winkel, Roger.
 ✓ MAX (Massa Achter X) stelt aan de Veto voor om X als Witte Raaf te interviewen.
 ✓ Hasta la Vista, Bert, en laat je niet koudmaken door de Eta.

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
 Tel: 23.70.30
 Ma.-Do. 9 - 22u.
 Vr. 9 - 20u.
 Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
 Tel: 23.70.02
 Ma.-Vr. 9 - 19u.

Naamsestraat 115
 Tel: 23.70.03
 Ma.-Vr. 9 - 19u.
 Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

agenda & ad valvas

DOOR ANN BRIS

DINSDAG

20.00 u **FILM** 'Even Cowgirls Get the Blues' van Gus Van Sant (zie bespreking in Veto), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
 20.00 u **KONSERT** Nieuwjaarsconcert: La Petite Bande olv Sigiswald Kuijken speelt Telemann, Vivaldi en Bach, in Stadsschouwburg, toeg. 200/400/600, org. Leuvense Koncertvereniging.
 22.30 u **FILM** 'De Madeliefjes' van Vera Chytilova, in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

WOENSDAG

14.00 u **FILM** 'The Ice Runner' van Barry Sam-

son (1993), in Vlaams Filmmuseum, Vanderkelenstr. 30, toeg. 20/50, org. Vlaams Filmmuseum.
 20.00 u **FILM** 'De Madeliefjes' van Vera Chytilova, in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
 20.00 u **FILM** 'The Ice Runner' van Barry Samson (1993), in Vlaams Filmmuseum, Vanderkelenstr. 30, toeg. 20/50, org. Vlaams Filmmuseum.
 20.30 u **TEATER** De Roovers spelen 'Venetië' (zie artikel in Veto), in Stuc-Vlamingenstraat 83, toeg. 200/350, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** 'Even Cowgirls Get the Blues' van Gus Van Sant (zie bespreking in Veto), in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **BANLET** 'De Notenkraker' door het Roemeens Staatsballet Fantasio, in Stadsschouwburg, toeg. 300/500/700/850, org. KUL Leuven.
 20.30 u **KONSERT** 'All the Way Elektrik Band' (zie bespreking in Veto), in Stuczaal, toeg. 200/350, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER** De Roovers spelen 'Venetië' (zie artikel in Veto), in Stuc-Vlamingenstraat 83, toeg. 200/350, org. Stuc.

ZONDAG

11.00 u **KONSERT** 'Luthomania': luitmuziek uit drie continenten met Xia Hua, Abid en Bahri en Philippe Malfeyt, in Kapel romaanse Poort, toeg. 200, org. KUL Leuven.
 14.30 u **OPERETTE** 'De Vogelhandelaar' door het Belcantogezelschap Sint-Niklaas, in Stad-

schouwburg, org. KC Leuven.
 20.00 u **OPERETTE** 'De Vogelhandelaar' door het Belcantogezelschap Sint-Niklaas, in Stadsschouwburg, org. KC Leuven.
 20.00 u **FILM** New Harvest: 'Courting/Courtney' van Paul Tarantino, in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
 22.00 u **KONSERT** 'Jazz op zondag', in Stucbar, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

20.00 u **FILM** Filmfun: 'Touch of Evil' van Orson Welles, in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.
 20.30 u **DANS** 'They Live in Our Breath' van Meg Stuart, in Klapstuk-Dansstudio, toeg. 200/350, org. Klapstuk.
 22.30 u **FILM** New Harvest: 'Courting/Courtney' van Paul Tarantino, in Stuczaal, toeg. 100/175, org. Stuc.

Huisvesting Lisst

Warme oproep aan ieder die zich gelukkige bezitter mag noemen van een kot, appartement, nederig stulpje, zolderkamer, hotelsuite of wat dan ook. Dit jaar organiseert Sportraad van 24 tot 28 februari het Leuven International Student Sport Tournooi (Lisst). Om de 350 buitenlandse sportievelingen een slaapgelegenheid te bieden, hebben we nog veel bereidwillige studenten nodig. Voel je je geroepen om mee te werken aan dit toernooi op Europees niveau? Of wil je je talen oefenen gedurende een week of een gratis vakantie in het buitenland verdienen, allemaal in ruil voor enkele vierkante meters van je kot? Twijfel niet langer en vul onderstaand strookje in:

Ik ben geïnteresseerd in: Te slapen leggen Begeleiden

Aantal personen te slapen te leggen: ( )

Opmerkingen: (ivm nationaliteit, taal...):

Naam: .....

Kotadres: .....

Telefoon: .....

Adres thuis: .....

Telefoon: .....

Je kan dit briefje opsturen of gewoon even langskomen of bellen naar het Sportraadsekretariaat, Tervuursevest 101, 3001 Heverlee (tel: 32.91.33, fax: 32.91.99)

Grand Café La Royale

het eet-, praat- en leescafé

tegenover het station in Louven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes en ... tapbieren en groentesappen, warm en sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale dagbladen, tijdschriften en ...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

Alfa

• 05/01 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in de perma. • 06/01 Driekoningenzingen, in MSI (vertrek).

Apolloon

• 08/01 om 21.30 u: Jeneverbar, in de Sportzak.

Bios

• 07/01 om 21.00 u: Streekbierenavond, in de Ravage.

Crimen

• 07/01 om 13.00 u: Nieuwjaarsreceptie, in de Nieuwe Valk. • 07/01 om 20.30 u: Film: 'Fresa y Chocolate', in De Valk.

Historia

• 06/01 om 20.00 u: Film, in MSI 03.18, toeg. gratis.

Katechetika

• 05/01 om 13.00 u: Elke dag glühweinverkoop tvv werkgroep palliatieve zorgen, in MTC. • 08/01 om 19.00 u: Debat over kringwerking, in MTC 00.16.

LBK

• 05/01 Start Horekaweek. • 06/01 Girl's Night, in de Gnorgl.

Medica

• 07/01 om 20.00 u: Infoavond 'Vertrekken met Artsen zonder Grenzen', in ZaMo.
 • 07/01 om 21.00 u: Vergadering presidium 1998/99, in CeRa. • 07/01 om 22.00 u: Afri-

kaanse avond, in Doc's Bar. • 08/01 om 22.00 u: Rock 'n Rollavond, in Doc's Bar.

Merkator

• 08/01 om 21.30 u: Thema-avond 'horror', in 't Plectrum.

Pedagogische Kring

• 05/01 om 21.00 u: Kringvergadering, in VI 91.90. • 06/01 om 22.00 u: Licentiefuif tvv studiereis, in Rumba & Co, toeg. 60/80.

Politika

• 06/01 om 12.00 u: Lunchdebat met Guido Depraetere, in Raadzaal 01.65.

Psychologie

• 05/01 om 22.00 u: Vat aan 10 frank/pint, in Shrink. • 06/01 80's-party, in de Shrink. • 08/01 Gangsternight, in de Shrink.

VTK

• 05/01 om 11.30 u: Broodjes, in het Theokot. • 06/01 om 20.00 u: Jeneveravond eerste kan, in RC Bar. • 07/01 om 20.00 u: Mexikaanse avond, in 't Elixir. • 07/01 om 21.00 u: Halftimefuif Archi's (met Velpiakontest), in Blauwe Kater. • 11/01 om 22.00 u: Happy Hour, in 't Elixir.

Wina

• 05/01 om 20.30 u: Businessmeeting Sciences. • 06/01 om 21.00 u: Public Party, in the Basement. • 07/01 om 22.00 u: Volleybaltoernooi der wetenschappen, in Winabar. • 08/01 om 21.00 u: Quickstep, in the Basement. • 12/01 om 20.30 u: Pregalabal, in the Basement.

Amon Tobin achter de draaitafel in de Silo

"Ik doe de hele dag wat ik wil"

azz, hiphop, triphop, drum & bass, samba, salsa, bossanova, ... als het ritme heeft vind je het wel ergens terug in de nummers van Amon

Tobin: Zijn laatste langspeler heet dan ook niet voor niets 'Bricolage'. Een week voor Kerstmis kwam de Londense Braziliaan naar Leuven om ons te verblijden met enkele van zijn favoriete plaatjes. Het ideale moment dus om hem eens aan de tand te voelen over muziek, internationale dansgevoelens en afwassen.

Veto: Hoe definieer je je eigen muziek?

Tobin: «Wel, in het algemeen laat ik definities over aan de journalisten. Ik heb het druk met het maken van de muziek om na te denken over hoe het te noemen, wie er naar moet luisteren of waar er maar geluisterd moet worden. Ik denk daar gewoon niet over na. Ik maak gewoon de muziek en hoop dat iemand ervan houdt. Zij mogen het spelen waar ze willen en noemen hoe ze willen.»

Veto: Heb je toch niet de indruk dat je deel uitmaakt van een bepaalde scene, een subcultuur?

Tobin: «Niet dat ik weet. Het is niet een kwestie van cultuur maar meer van experiment. Het heeft te maken met het gebruiken van allerlei dingen uit verschillende plaatsen om zo een heel nieuwe omgeving te creëren. Ik gebruik alleen samples, daar draait het voor mij allemaal om. Ik neem kleine stukjes van dingen die op andere manieren gebruikt worden en ik probeer die samen te brengen in een onnatuurlijke omgeving om zo iets nieuws te creëren. Het is dus geen cultureel statement, geen religieus of filosofisch ding maar een creatief proces. Ik ben dan ook totaal niet geïnteresseerd in het feit dat men mij in een bepaalde subcultuur situeert. Het interesseert me wel dat ik deel uitmaak van een generatie die gebruik maakt van bepaalde materialen om een bepaalde soort muziek te maken. Ik denk dat er op dit moment een ongelofelijke renaissance aan de gang is op muzikaal vlak. Muziek wordt elektronisch gemaakt; organische geluiden worden op een elektronische manier gebruikt en dat vind ik zeer opwindend.»

Warm

Veto: In een interview heb je je ooit laten ontvallen dat je met je eigen muziek het publiek veeleer wil verbazen dan dat je ze wil zien dansen. Is het dan niet je bedoeling dat het publiek zich amuseert?

Tobin: «Heb ik dat ooit gezegd? Ik denk dat ik het gewoon had over een bepaald optreden waar ik speciale dingen heb gespeeld. Ik heb al enkele malen meegemaakt dat ik een plaat oplegde en het publiek opkeek met een gezicht van *what the fuck is that?* Maar soms is het publiek heel meegaand. Natuurlijk speel ik in de hoop dat het publiek het goed vindt en zich amuseert. Maar de mensen dikteren niet wat ik ga spelen, anders zouden we nog steeds de muziek draaien die we tien jaar geleden speelden. Voor mij is het vooral belangrijk te spelen wat je zelf goed vindt en te hopen dat het publiek het goed vindt.»

Boerengat

Veto: Is er volgens jou een verschil in dansen in de verschillende landen waar je opgetreden hebt?

Tobin: «Ja, zeker wel! Er is een heel verschillende manier van luisteren naar muziek in de verschillende landen. In Zwitserland — in Zurich dan toch — bijvoorbeeld amuseren ze zich goed, maar niemand dansen er; het is er allemaal heel arty. In België reageerde het publiek altijd heel uitgelaten. Iedereen dans er, op Pukkelpop

vond ik het bijvoorbeeld heel erg plezant ondanks het feit dat het er enorm warm was.»

Veto: Waren er landen waar het vreemd was om te spelen?

Tobin: «Ja, Australië vond ik heel vreemd. Bijna alle mensen zijn daar heel erg 'rock', en soms voelde het alsof ik speelde aan de andere kant van het universum. Ik speelde op een rockfestival en ik dacht echt 'dit is het einde'. De promotor van de toer vroeg me dan ook nog om niet al te luide dingen te spelen. Maar toch reageerden ze heel goed op de muziek. Ook in Nieuw-Zeeland trad ik op in een ongelofelijk boerengat. De mensen daar deden niets anders dan snowboarden, er waren geen platenwinkels en het enige waar ze zich nog mee bezighielden was af en toe naar MTV kijken. Maar

doet en je een voldaan gevoel geeft kan je dat overal doen, zelfs in een regenachtig en grijs land als Engeland.»

Ninja

Veto: Je werkt veel samen met andere groepen en DJ's. Is dat belangrijk voor je?

Tobin: «Absoluut. Ik werk vooral samen met mensen van Ninja Tune (Engels muzieklabel waar onder andere ook DJ Food en Goldcut hun ding doen). Zo leer je heel veel van hoe zij omgaan met problemen en spelen met arrangementen en geluiden. Ze beïnvloeden je muziek ook. Maar ik word niet meer beïnvloed door mensen waar ik contact mee heb dan door anderen. Ik ben gewoon blij beïnvloed te zijn door mensen waar ik ook echt mee samenwerk.»

Allo, allo?

(foto Koenraad Swinnen)

ik kan er niet tegen als men paternalistisch is ten aanzien van het publiek. Ook al kennen ze het niet van MTV, toch kunnen ze het plezant vinden, en man, plezant vonden ze het. Die mensen aan het andere uiteinde van de wereld reageerden uitzinnig. Je mag het publiek nooit onderschatten.»

Veto: Blijf je ooit langer in een bepaald land, of is je verblijf altijd heel kort?

Tobin: «Ik blijf één of twee dagen en ik heb dus nooit echt de tijd om er wat rond te hangen. Dat is wel frustrerend. Ik heb altijd veel rondgereisd, ik dacht dat ik dat moest doen om alle problemen op te lossen en heel wijs te worden. Maar het enige wat ik geleerd heb van al dat rondtrekken is dat het niet belangrijk is waar je iets doet, maar wat je doet. Zolang je iets doet wat je graag

Veto: Zou je nog met een bepaald iemand willen werken in de toekomst?

Tobin: «Er zijn een heleboel mensen waar ik nog mee zou willen samenwerken. Maar nu even niet. Nu werk ik liever even verder aan mijn eigen plaat. Die zou normaal op het einde van de lente of in het begin van de zomer moeten verschijnen.»

Veto: Op 'Bricolage' gebruikte je heel veel samples van een bepaalde plaat van je grootvader. Zal dat ook het geval zijn op je volgende release?

Tobin: «Absoluut, want je kunt een heel aantal nummers maken van één goed ding. En die plaat heeft een miljoen goede dingen. Het zijn enkel ritmes en die zijn zo goed dat ik nog een hele hoop werk zal hebben aan die plaat. Ik ben ze helemaal uit mekaar aan het snijden.»

Veto: Welke plaat mag dat dan wel zijn?

Tobin: «Dat ga ik niet aan jullie neus hangen. Dat is niet omdat ik de klootzak wil uit hangen, maar ik wil gewoon geen rechtzaak aan mijn been. De samples die ik gebruik zijn heel erg klein en mijn nummers zijn toevallige collages van die stukjes. Ik neem bijvoorbeeld een paar noten uit een gitaarsolo van vijftien minuten lang. Die noten hebben niet echt een belangrijke functie in dat nummer, maar ik neem ze eruit en in mijn nummer krijgen ze wel een belangrijke plaats. Ik gebruik dus stukken op een andere manier dan dat ze bedoeld zijn en in een andere omgeving. Moreel vind ik het dus helemaal geen probleem om dingen van anderen te gebruiken, maar wettelijk is dat wel nog altijd een probleem. Tot nu toe heb ik gelukkig nog geen problemen gehad, maar vroeg of laat zal dat vermoedelijk wel eens gebeuren. Ik gebruik nochtans maar hele kleine stukjes hoor.»

Veto: Hoe ziet een doodnormale week er voor jou uit?

Tobin: «Fucking great, man! Ik sta op, ik doe de hele dag wat ik wil — ik maak lekkere tunes — en ik ga naar bed. Ik ben altijd bezig met het maken van muziek. Behalve wanneer ik ergens ga draaien. Ik beschouw mezelf nochtans niet echt als een DJ; ik doe het om meer contact te hebben met allerlei mensen. Maar dit jaar is het wel echt crazy geweest op dat vlak. Ik heb een Europese tour gedaan, een Amerikaanse en een Canadese en ik heb getoerd in Nieuw-Zeeland. Dit jaar is dus echt wel moeilijk geweest want dat kost verschrikkelijk veel tijd en er zijn dan zoveel dingen die je niet kan doen. Ik wou dat er meer dan vierentwintig uren waren in een dag. Ik hoop me het komende jaar weer wat meer te kunnen concentreren op productiewerk.»

Noten

Veto: Wat draai je zoal als DJ? Draai je ook eigen nummers?

Tobin: «Ik houd echt van de hardere jungle of drum'n'bass of hoe ze het ook noemen tegenwoordig. Ook van de meer experimentele dingen, zoals van Squarepusher, Aphex Twin, het Warp-label en Photek. Ik ben ook een grote fan van Funky Porcini. En Danny Breaks, Dropping Science, *all that stuff's wicked*. Er is zoveel goeds te vinden. En ja, ik draai ook mijn eigen nummers. Vroeger vond ik dat wel *really weird*. Ik was niet geneigd om eigen nummers op te leggen, je voelt je dan een echte rukker. Maar dan krijg je te horen dat er mensen zijn die juist voor jouw muziek komen en die wil je toch ook niet teleurstellen. Nu heb ik dan ook al veel minder moeite om eigen nummers te draaien.»

Veto: Als je dan je eigen nummers hoort, denk je dan nooit aan live-optredens?

Tobin: «Nee, mijn muziek is geen live-muziek. Ik gebruik geen instrumenten of muzikanten. Het zou nogal een contradictie zijn mocht ik op een podium kruipen. "hey!" roepen en op 'play' duwen.»

Veto: Je hebt ondertussen al enige faam verkregen in de muziekindustrie. Heb je nooit het gevoel dat je je onafhankelijkheid verliest?

Tobin: «Nooit! Dat is juist het fantastische eraan. Ik behoor niet tot de 'industrie-industrie', ik zit nog altijd in de *independent music industry*. Ninja Tune wil juist dat ik doe wat ik wil doen. Ik doe gewoon waar ik zin in heb en dan zien ze wel of ze 't goed vinden. Ik zal wel geluk hebben zeker? Alhoewel, er zijn steeds meer mensen die hetzelfde kunnen doen en er van leven. Kijk bijvoorbeeld maar naar Aphex Twin.»

Veto: Kan jij echt leven van je muziek alleen? Verdien je er genoeg geld mee?

Tobin: «Dit jaar wel, voor de eerste keer. Daarvoor heb ik altijd moeten werken. Ik heb gewoon alles gedaan om wat geld te verdienen: afwassen, rekken vullen, télé-enquêtes, venten, straatmuzikant ... God, wat heb ik klotejobs gedaan. Nu kan mijn geluk dan ook niet op. Gelukkig dat ze bij Ninear (Amon's eerste label) mijn demo goed vonden want anders was ik nu misschien nog aan 't afwassen.»

Kristof Daniels

Raf Gerits